

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэмрэ и Правительствэрэ ягъэзет

Президентым изэлуکلэгъухэр

Адыгэ Республикэм и Президентэу Тхьаклушынэ Аслъан Адыгеим ыкли Пшызэ шьолъыр ащыпсэурэ быслымэнхэм ямуфтиеу Емыж Нурбый тыгуасэ Иофшлэгъу зэлуکلэгъу дырилагъ. Дин ыкли лъэпкъ зэфыщытыклэхэм, нэмык лъэныкъохэмкIэ непэ республикэм илофхэм язытет ахэр тегуцылагъэх.

— Адыгеим рэхъатныгъэ ыкли зегурылоньгъэ илгыныр, гумэ-кыгъоу къэуцухэрэм шъхьаихыгъэу атегуцылэгъэныр зэкIэми анахъ шъхьаI, — кылуагъ Тхьаклушынэ Аслъан. — АщкIэ конфессиехэм ялофшIэн зэрэзыхащэрэм бэ елгытыгъэр. Диныр къабзэу, дахэу улэжыным мэхъанэшхо иI. Тикъэралыгъо, ти-республикэ арылъ лъэпкъ зегурылоньгъэр зэщызыгъакъо зышлоигъо кIуачIэхэм апэу-цужыгъэныр, ащ епхыгъэу профилактическэ Иофтхьабзэ-

хэр зэхэщэгъэнхэр пшъэрылъ шъхьаI.

Емыж Нурбый кызырэхигъэ-щыгъэмкIэ, непэ республикэм ипашэхэми дин конфессиехэми зы пшъэрылъ яIэр — Адыгеим рэхъатныгъэ ыкли лъэпкъ зегурылоньгъэ илгыным афэлэжэгъэныр ары. Мы аужырэ илъэсхэм тхьэшIошъхуныгъэ зиIэ ныбжьыкIэхэм япчъагъэ зэрэхъауагъэр, ахэм ащыщыбэ мэ-щыгым кызырэкIуалIэрэр игуа-пэу кыхигъэщыгъ.

ГумэкIыгъоу, щыклагъэу къэу-

цухэрэр дэгъэзыжыгъэнхэм пае дин конфессиехэм ыкли обще-ственнэ организациехэм яллыкIохэр зыхэлэжъэштхэ «Iэнэ хъу-раехэр» зэхэщэгъэнхэр игъо дэ-дэу муфтиим ылытагъ. Респуб-ликэм ипашэ ащ дыригъэштагъ.

Цыфхэм яфитыныгъэхэр къэ-ухъумэгъэнхэм епхыгъэ дунэе конференции мы мафэхэм Мые-къуапэ щыкIуагъ. Ащ зэфэхьы-сыжъэу фэхъугъэхэм афэгъэхьы-гъагъ АР-м и Президент цыфхэм яфитыныгъэхэмкIэ Уполномо-

ченнэу Анатолий Осокиным зэлуکلэгъоу дырилагъэр.

Мыщ фэдэ Иофтхьабзэ апэрэу Адыгеим зэрэщызыхащэгъэм об-щественнэ мэхъанэшхо зериIэр республикэм ипашэ кыхигъэ-щыгъ. АщкIэ Иофышхо зышлэгъэ А. Осокиным зэрэфэрэзэр кы-рилуагъ.

— Цыфхэм яфитыныгъэхэм-кIэ Уполномоченнэхэу Урысы-ем и Кыблэ кыкIыгъэхэр ыкли Iэклыб къэралхэм яллыкIохэр апэрэу Адыгеим кыщызэрэу-гъоигъэх, — кылуагъ А. Осоки-ным. — Конференциер шэпхэ инхэм адиштэу зэхэщагъэ зэрэ-хъугъэр ащ хэлэжыагъэхэм ха-гъэуэфыкIыгъ.

Мы мэфэ дэдэм Тхьаклушынэ Аслъан АР-м культурэмкIэ ими-нистрэу Чэмышхо Гъазый, рес-публикэм щызэлъашIэрэ артист цIорылохэу Зыхъэ Заурбийрэ Мэ-лайчэтрэ ыкли Кукэнэ Мурат ри-гъэблэгъагъэх.

Адыгеим ыцIэ дахэкIэ рало-ным, культурэм хэхъоныгъэхэр

ышIынхэмкIэ мы зигугъу къэт-шIыгъэ артистхэм Иофэу ашIэ-рэм осэшхо фэпшIын зэрэфаер республикэм ипашэ пстэуми апэу кыхигъэщыгъ. Культурэм, театрэм апсэ хэлъэу илъэс зэкIэ-лыкIохэм Иоф зышIэрэ артист-хэм рэзэныгъэ гуцылэхэр къа-пигъохыгъ.

Зыхъэ Мэлайчэт кызырIуа-гъэмкIэ, Адыгэ Республикэр зы-щылэр илъэс 20 зэрэхъурэм ипэ-гъокIэу Лъэпкъ театрэм илофы-шIэхэм мзлылфэгъум и 5 — 6-м къалэу Москва къэгъэлъэ-гъонхэр щыраIэштхы.

— Адыгэ театрэр Москва кло-нэу амал ыпэкIэ илагъэпышъ, мы Иофтхьабзэм мэхъанэшхо етэты, — кылуагъ театрэм иди-ректор. — Тыфай адыгэу Моск-ва, нэмыкI къалэхэм адэхэм ти-спектаклэхэр ядгъэлъэгъунхэу, тикультурэ зэрэбаир, ащ хэхъо-ныгъэу ышIыхэрэр альюдгъэлэ-сынэу. Гастрольхэм язэхэщэн пэлухъащт ахъшэм икыгъотын-кIэ Iэпылэгъу кытфэхъугъэу АР-м и Президент артистхэм ацIэкIэ «тхьауегъэпсэу» есIо сшIоигъу.

Джащ фэдэу Тхьаклушынэ Аслъан АР-м и Къэралыгъо Со-вет — Хасэм и Тхьаматэу Ана-толий Ивановыр АР-м хэгъэу кIоцI ИофхэмкIэ и Министерствэ ипашэу Александр Сысоевым-рэ Иофшлэгъу зэлуکلэгъухэр ады-рилагъэх.

ТХЪАРКЪОХЪО Адам.

Сурэтыр А. Гусевым тыри-хыгъ.

Кандидатхэм апай

Ятфэнэрэ зэлугъэкIэгъумкIэ Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм идепутатхэм яхэдзынхэу 2011-рэ илъэсым гъэтха-пэм и 13-м шыIэштхэм зы мандат зиIэ хэдзыпIэ койхэмкIэ кан-дидатхэу ахэлажэхэрэм ыкли кандидатхэм яспискэхэр къэзыгъэ-лэгъогъэ политическэ партиехэм яхэдзэкIо объединиэхэм агу къэтэгъэкIыжы агитационнэ материалхэр СМИ-мкIэ хэдзакIохэм алгыгъэлэсыгъэнхэм пае а органхэм пхъэдз идзэнхэр зэрэзыха-щэхэрэр. Ащ фэдэ пхъэдз идзэныр 2011-рэ илъэсым мэзаем и 7-м зэрэзыхищэрэмкIэ гъэзетэу «Адыгэ макъэм» иредакцие хэ-дзынхэм ахэлажэхэрэм макъэ арегъэIу. Пхъэдз идзэныр щыкIошт урамэу Жуковскэм тет унэу N 22-м Адыгэ Республикэм и Къэра-лыгъо Совет — Хасэм зэхэсыгъохэр зыщыриIэрэ Залышхоу хэ-тым. Ар сыхъатыр 11-00-м рагъэжъэшт.

Гъэзетэу «Адыгэ макъэм» иредакций.

АР-м хэдзынхэмкIэ и Гупчэ комиссие къеты

Кошхэблэ районым хэдзынхэмкIэ ичIыпIэ комиссие хэт нэбгырищмэ ипалэ кыпэу яполномочиэхэр зэрагъэтылгы-жыгъэм епхыгъэу Адыгэ Республикэм хэдзынхэмкIэ и Гупчэ комиссие макъэ кыгъэIу зигугъу къэтшIыгъэ комиссием ичIы-пIэ нэкIхэм алуагъэхьащтхэм афэгъэхьыгъэ предложениехэр зэриштэхэрэмкIэ.

Кошхэблэ районым хэдзынхэмкIэ ичIыпIэ комиссие ха-гъэхьащтхэмкIэ предложениехэр 2011-рэ илъэсым шылэ мазэм и 26-м щегъэжыагъэу мэзаем и 4-м нэс алахыштхы.

Предложениехэр мыщ фэдэ чIыпIэм кырахылыIэн алъэ-кышт: кь. Мыекъуапэ, ур. Пионерскэр, 199-рэ, я 502-рэ каб., ИофшIэгъу мафэхэм сыхъатыр 9.00-м щегъэжыагъэу 16.00-м нэс Иоф ашIэ, телефонхэр: (8772)52-30-35, 52-18-69.

ГумэкIыгъохэм ядэгъэзыжыын Иоф дашIэшт

Суд приставхэм я Федеральнэ къулыкъу и ГъэлорышIапIэу Адыгеим щылэм и Мыекъопэ къэлэ отдел икыгъэ 2010-рэ илъэ-сым Иофэу ышлагъэм ыкли 2011-рэ илъэсым пшъэ-рылэу зыфигъэуцужыыхэрэм защытегушы-лэгъэхэ зэхэсыгъо мы мафэхэм тикъэлэ шъхьалэ щыкIуагъ.

Отделым ипашэ ипшъэрылъ-хэр зыгъэцэкIэрэ Хъанакъэу Заур кызырэхигъэщыгъэмкIэ, 2010-рэ илъэсым кыкIоцI сомэ миллион 838-м ехъу зытефэрэ Иоф 86 688-рэ суд приставхэм зыхафын фэягъ. Иоф мин 44-м ехъу зэшIуахын зэралъэкIыгъэм ишIуагъэкIэ бюджет зэфэшъ-хьафхэм сомэ миллион 131-рэ фэдиэ арагъэхьажьын алъэкIыгъ. Шылэ мазэм и 1-м ехъулэу кы-зэкIамыгъэкIожыгъэ ахъшэр сомэ миллион 535-рэ мэхъу.

Зы суд приставым зэхифын фэе Иофыр непэ бэдэд. ГушыIэм пае, икыгъэ илъэсыр пштэмэ, зы нэбгырэм Иоф 1806-рэ фэдиэ зэ-хифын фэягъ, ащ шыщэу ыгъэ-цэкIагъэр Иоф 1398-рэ.

Зэфэхьысыжхэм кызыра-гъэлъагъорэмкIэ, гумэкIыгъо шъхьалэу къэуцухэрэм ащыщ

чыфэ зытелъ цыфхэм ямылкъу щэгъэным епхыгъэ Иофыгъохэр. Судхэм унашъоу ашIыгъэхэр гъэцэкIэгъэнхэм пае отделым хэушъхьафыкIыгъэ куп щызыха-щагъ, ащ суд пристав 15 хэхъэ. БлэкIыгъэ илъэсым мыщ фэдэ Иоф мин 30-м ехъу зыхафын фэ-ягъэмэ, агъэцэкIагъэр мин 19-м кIэхъэ. Бюджетым сомэ милли-он 75-рэ рагъэхьажыгъ.

Суд приставхэм зыхафырэ Иофхэр (нахьыбэрэмкIэ) зэпхы-гъэр банкхэм къалахыгъэ чыфэ-хэр цыфхэм игъом зэрамыты-жыыхэрэр ары (процент 52-м къехъу, ахъщэкIэ сомэ миллион 414-м кIэхъэ), ащ шыщэу кы-зэрагъэгъэзэжыгъэр сомэ мил-лион 63-рэ е процент 15-м къе-хъу. 2009-рэ илъэсым егъэпша-гъэмэ, блэкIыгъэ илъэсым мы лъэныкъомкIэ суд приставхэм

гъэхъэгъэшIухэр ашIыгъэхэу пIон плъэкIышт.

УФ-м и Правительствэ непэ анахъ мэхъанэшхо зэритырэ лъэ-ныкъохэм ащыщ лэжыапкIэр игъом зымытырэ пашэхэм пшъэ-дэкIыжъ ягъэхьыгъэныр, цыфым иахъшэ физэкIэгъэкIожыгъэ-ныр. 2010-рэ илъэсым ащ фэдэ Иоф 59-рэ отделым илофышIэхэм зыхафын фэягъэ, агъэцэкIагъэр Иоф 50 мэхъу. Сомэ миллионрэ ныкъорэм ехъу цыфхэм ара-тыжыгъэ. Къэнэгъэ Иофи 9-м изэхэфын къулыкъушIэхэр дэла-жъэх.

Алиментхэр, хьакъулахьхэр, административнэ тазырхэр, нэ-мыкIэхэри игъом зымытыхэрэм алъэныкъокIэ 2010-рэ илъэсым Иофэу ашIагъэм отделым ило-фышIэхэр къатегушылагъэх, 2011-рэ илъэсым анахъэу анаIэ зытырагъэтыштхэр къагъэнэфа-гъэх. АщкIэ федеральнэ гупчэм кыгъэуцурэ пшъэрылхэр зэ-шIохыгъэхэ зэрэхъуштхын тапэкли зэрэдэлэжъэштхэр къалуагъ.

(Тикорр.).

Урысыем иминистрэ зэдэгущыIэгъу дыряIагъ

Адыгэ Республикэм мэкъу-мэщымкIэ и Министертвэ апэрэ видеоконференцие бэмышIэу щыкIуагъ. Урысыем мэкъу-мэщымкIэ иминистрэу Е. Г. Скрынник республикэм ифермерхэр зыгъэгумэкIырэ упчIабэхэм джэуап ащ къащыри-тыжыгъ.

Видеоконференцием хэлэ-жыагъэх республикэм мэкъу-мэщымкIэ иминистрэу Ю.Н. Петровыр, ащ иапэрэ гуадзэу А.Н. Хьа-пакIэр, министерствэм иотделхэм япашчхэр, Адыгэ республикэ мэкъумэщ кредит потребительскэ кооперативзэу «Фышт» зыфи-лорэм игъэцкIэкIо директорэу В. И. Гиринар, мэкъумэщы-шIэ-фермер хъызмэтшIэпIэ за-улэхэм япашчхэр.

Конференцием иегъэжыгъум Ю. Н. Петровым Урысыем иминистрэ ащигъэгъозагъ республикэм и АПК ифермерскэ сектор

лофшIэнэу щызэшIуахыгъэхэм афэхъугъэ кIэуххэм.

Республикэм щызэлъашIэрэ фермерхэм Урысыем мэкъу-мэщымкIэ иминистрэ зыфагъа-зэзэ, Iофыгъуабэхэр къалэтыгъэх, зыгъэгумэкIырэ упчIэхэр ра-тыгъэх. Тыххэт уахътэм фермер-хэм ащыщыбэхэм IэкIыб хэ-гъэгухэм къашашIырэ техникэ тегъэпсыхыагъэр осэшхо иIэу къызIэкIагъахъэ, ау ащ тырагъэ-кIодэрэ кредитэу къалахыхэрэм апае субсидиэхэр къаратыхэрэп. Е. Г. Скрынник ащ фэгъэхыгъэу къызэриIуагъэмкIэ, министр-

ствэм а IофыгъомкIэ хэгъэгум иправительствэ Iэкигъэхьанхэу предложенихэр егъэхъабырх.

Джащ фэдэу Адыгеим къы-щыхъурэмэ япчъагъэ зэрэхъа-рэм емылгытыгъэу, кIэлэцIыкIу IыгыпIэхэм зэкIэ аратынхэ зэра-мылгъэкIырэм, гухэлъ гъэнэфагъэ зиIэ федеральнэ программэу «Къуаджэм 2012-рэ илъэсым нэс социальнэ хэхъоныгъэу ышIы-штыр» зыфилорэр гъэцкIагъэ зэ-рэхъурэм ыкIи фэшъхьафхэм афэгъэхыгъэ упчIэхэр министрэм ратыгъэх.

Урысыем мэкъу-мэщымкIэ и Министерствэ ипашчхэр зыхэлэ-жыгъэхэрэ видеоконференциехэр зэхэшгъэнхэм ишыкIэгъэ техни-кэ республикэм мэкъу-мэщымкIэ и Министерствэ иIэ зэрэхъугъэм мэкъумэщ хъызмэтым иIофы-гъуабэхэр псынIкIэу зэшIохы-гъэнхэмкIэ ишIуагъэ къызэрэкIо-штыр гъэнэфагъэ.

ЛIЭХЪУСЭЖЪ
Хьаджэртбый.

ИгъэкIотыгъэу хагъэунэфыкIышIт

Мы илъэсым ичъэпыогъу мазэ Адыгэ Республикэр зыщылэр илъэс 20 хъушIт. А хъугъэ-шIагъэр игъэкIотыгъэу тиреспубликэ щыхагъэунэфыкIышIт.

Мы Iофтхьабзэм фэлэжышIт зэхэцкIо коми-тетыр мы мафэхэм АР-м и Правительствэ щы-зэхашагъ.

АР-м и Президент ипресс-къулыкъу къы-зэритыркIэ, мэфэкIым ихэгъэунэфыкIынкIэ план зэхагъэуцощт ыкIи апэрэ зэхэсыгъом ащ щытегушIэщтых.

— Республикэм июбилей дэгъоу хэгъэунэфы-кIыгъэным пае зэкIэ министрствэхэр ыкIи ве-

домствэхэр мы Iофтхьабзэм къыхэлэжыэнхэ-фае, — къыIуагъ АР-м и Премьер-министрэу КъумпIыл Мурат.

КультурэмкIэ министрэу ЧэмышIо Гъазый къызэриIуагъэмкIэ, план шъхьалэм хэхъашIтых республикэм ирайонхэм ыкIи икъалэхэм ащы-кIощт Iофтхьабзэхэр. Творческэ коллективхэм ягастрольхэр а Iофтхьабзэм тегъэпсыхыагъэхэу щытынхэм пае япланхэм ахэплэжыкх.

Олимпиадэхэр ыкIэм фэкIох

Предмет зэфэшъхьафхэмкIэ кIэлэеджакIохэм я Всероссийскэ олимпиадэ ичIыпIэ зэнэкъокъу-хэр тиреспубликэ зэрэщыкIохэрэр тигъэзет къы-хиутэу хъугъэ. Мы мафэхэм ахэр ыкIэм фэкIох. ЗэкIэмкIи предметибл къэнагъ. Ахэм ащышIэу тарихымкIэ, ОБЖ-мкIэ ыкIи химиемкIэ ты-гъуасэрэ непэрэ зэнэкъокъухэр Адыгэ къэра-лыгъо университетым щыкIуагъэх.

НеушI адыгабзэмкIэ зэнэкъокъушIтых. Мэзаем и 5-р олимпиадэхэм яаужырэ мафэу хъушIт. ПредметишкIэ — литературэмкIэ, физкульту-рэмкIэ ыкIи экономикэмкIэ кIэлэеджакIохэр а мафэм зэнэкъокъушIтых.

КIэух зэфэхьысыжыхэм къыкIэлъыкIорэ но-мерхэм нэлъасэ шъуащыфэтшIышIт.

Искусствэмрэ лъэхъанымрэ

Шухъафтын дэгъу

Адыгеим иартист цIэрыIо-хэу Шъэожь Розэрэ Дэрбэ Ас-лъанрэ пенсиуе аратыркэм ахъшэ тедзэ фэшIыгъэным фэгъэхыгъэ зэхъэ тыгъуасэ республикэ къэралыгъо фи-лармонием щыкIуагъ.

Искусствэм иIофышIэхэр зэ-хахъэм хэлэжыагъэх. Филармо-нием идиректор шъхьалэу, Уры-сыем культурэмкIэ изаслужен-нэ IофышIэу, АР-м искусствэ-хэмкIэ изаслуженнэ IофышIэ-шхоу Хьот Заур зэхъхэм къы-щиIотагъ Шъэожь Розэрэ Дэр-бэ Аслъанрэ илъэсыбэрэ куль-турэм зэрэфэлэжыагъэхэр. Не-пэ пенсием ахэр щыIэхэми, яшIушIагъэхэмкIэ къытхэтых.

Филармонием идиректор шъхьалэ унашъоу ышIыгъэм къыщелэ Шъэожь Розэрэ Дэр-бэ Аслъанрэ мазэ къэс сомэ 2500-рэ аратыгъэ зэрашIышIтыр. Бюджет ахъшэу ар щытышIгътэп.

Филармонием къыгъахъэрэм къыхахышIт.

Шъэожь Розэрэ Дэрбэ Ас-лъан ишъхъэгъусэу Тэмарэрэ зэхъхэм къышIугушIагъэх. Артистым игушъхъэ кIуачIэ къэлэтыгъэным имхъанэ ха-гъэунэфыкIыгъ, филармонием

идиректор шъхьалэу Хьот Заур кIэщакIо зыфэхъугъэ шIушIэ Iофым осэ ин зэрэфашIырэр къаIуагъ. Анатолий Шипитыко, Сихъу Станислав, ХьэжIэко Алей, нэмыкIэхэри Шъэожь Розэ фэгушIуагъэх.

Сурэтым итхэр: Хьот За-ур, Шъэожь Роз, Анатолий Шипитыко.

Шэуджэн район къэбархэр

Пэрытныгъэр ыIыгъ

КъызэтынэкIыгъ 2010-рэ илъэсыр. Ар гъэхъагъэ хэлъэу IофшIэнхэр зэшIуихыгъэхэу ООО-у «Зарям» иколлектив ыгъэ-кIотэжыгъ. ГъэрэкIо чIыопсым изытет узщимыгъэрэзэщт охътабэ къыхэкIыгъэми, фышъхъэ лэжыгъэ гектар 1010-у хъызмэтшIаплэм щыIуахыжыгъэм гектар телъытэу цент-нер 51,9-рэ къырахыжыи, пстэумкIи лэжыгъэ тонн 5245-рэ къахыжыгъ. Мы пчъагъэхэмкIэ ащ къыкIэхъан хъыз-мэтшIаплэ районым къыкIыгъэп. Джащ фэдэу тыгъэгъзэзэ гек-тар 556-у ялагъэм изы гектари центнер 29,4-рэ къытыгъ.

ГъэрэкIо бжыхъэ лэжыгъэ зэфэшъхьафхэм япыхъыни хъызмэтшIаплэм дэгъоу щызэшIуахыгъ. ИлъэсыкIэу тыз-хэхъагъэм щыIуахыжыныу бжыхъэсэ гектар 1110-рэ шап-хыгъ. Непэ бжыхъасэхэм язытет уигъэразэу зэрэщытыр хъызмэтшIаплэм иагроном шъхьалэу Къохъужэ Азэмагъ къы-хегъэщы. Джы зыпылххэр гъатхэм бжыхъасэхэм зэрэ-шIушIэщтхэ чIыгъэшIухэр къызIэкIэгъэхъэгъэнхэр ары.

ООО-у «Зарям» ипашчхэр ыкIи испециалистхэр анахъэу зыпылххэр лэжыгъэшIэпIэ чIыгухэр дэгъоу гъэхъабыры-гъэнхэр, чылэпхъэ лъэпкъышIухэр гъэфедэгъэнхэр арых. Чылапхъэу чIыгум рагъэкIухэрэм янахыбэр Краснодар НИИСХ-м къырашых.

УзфэгумэкIын щыIэн

Мэкъу-мэщымкIэ Шэуджэн район ГъэлорышIаплэм ипа-шэу ГутIэ Муратрэ ФГУ-у «Россельхозгупчэм» районымкIэ икъутамэ ипашэу АкIэгъу Заремэрэ районым игубгъохэм арылэ бжыхъасэхэр къызапIыгъэхэм къызэраIуагъэмкIэ, ахэм язытет непэ уигъэрэзэнэу щыт. Илъэсэу тызхэтым ахэр лэжыгъэшIукIэ къыщятэнхэм игугъаплэ щыIэшъ, узфэгумэкIын Iофым хэлъэп.

ИкIыгъэ илъэсым чIыопсым изытет къыныгъуабэхэр къыздихыгъэхэми, районым ичIыгулэжыхэм пхъэн Iофхэр мыдэу зэшIуахыгъэх. Мыгъэ IуахыжышIт бжыхъасэхэм гектар мин 16-м ехъу арагъэубытыгъ, ащ щышIэу анахъ лэ-жыгъэ шъхьалэу щыт коцыр гектар мин 14,2-м ехъум къышагъэкIы. КIымафэр изыхышIт рапсым гектар 1263-рэ рагъэубытыгъ.

Газыр иунэ «къыхъагъ»

Къутырэу Чернышовым щыпсэурэ ветеранэу Ия Четве-рук мы мафэхэм мыщ фэдэ бэрэ ылоу зэхэпхышIт: «Сиунэ газыр къыхъагъ». Ащ къызэриIуатэрэмкIэ, цIыфышIоу щылэхэр гъусэ зэфэхъухи, ялэ мылкъум къыхахыкIэ, зэхаль-хъэзэ, иунэ газыр ищэгъэным фэшI IэпыIэгъушIу къыфэ-хъугъэх. Трубэу агъэфедэщтхэр станицэу Джаджэ къыфы-рашыхъэх, нэмыкI чIыпIэ къыкIыгъэх шлангхэр ыкIи фэшъ-хъафэу ящыкIэгъэщтхэр, газ хъакур Мыекъуапэ къыфыра-шыхъ.

— Гъэстыныпхъэ шъуантIэр къытIыгъэсыным ыпэкIэ тыхъаку пхъэкIэ дгъэплъышIтыгъэ, ащ къыхэкIэу хъакушъ-хэр лэшэу къэчэгъагъ, — еIо Ия Александровнам. — Сигъунэгъухэр ащкIи IэпыIэгъу къысфэхъугъэх, хъакушъ-хэм телъышIтыр Хъакурынэхъаблэ къысфырашыхъ. Джащ фэдэу газым икъэщэн фэгъэхыгъэ документхэр гъэхъабы-рыгъэнхэми Iофышхо къыпыкIыгъ. АщкIи цIыфхэр дэгъоу IэпыIэгъу къысфэхъугъэх.

Ветеран бзылфыгъэр Адыгэ Республикэм и Президентэу ТхьакIушынэ Аслъан, игъунэгъухэу Виктор Мараховскэм, Алексей Панасенкэм, динлэжыу Сергей, нэмыкIэхэми лъэ-шэу афэраз. Ащ къызэриIорэмкIэ, джы сыд фэдэ чыIэ къэхъугъэкIи, зи щынагъо ежыркIэ щылэжэп.

Культурэм яIахъэу халъхъагъэм пай

Районым культурэмкIэ и ГъэлорышIаплэ ипашэу Лышэ Рустем илъэсыкIэр къызщыхъаным ыпалокIэ Урысыем ина-родхэм я Ассамблее имедаль лъэпкъ культурэр къэгъэнэ-жыгъэным ыкIи народхэм языкIыныгъэ гъэпытэгъэным иIахышIоу ахишIыхъагъэхэм апае къыфагъэшъошагъ. Джащ фэдэу дышъэ жъуагъом игъусэу щытхъуцIэу «Урысыем ина-родхэм я Артиадэ илауреат» зыфилорэр къыратыгъ.

НыбжыкIэхэм яегъэджэнрэ япIунрэ шIуагъэ къыкIаIоу зэхэшгъэным иIахышIоу хишIыхъагъэм фэшI Советскэ Со-юзым и Лыхъужыу Андырхъое Хъусенэ имузееу къуа-джэу Хъакурынэхъаблэ дэтым идиректорэу МэрэтыкIо Сай-хъат медальерэ щытхъуцIэу «Урысыем инародхэм я Арти-адэ илауреат» зыфилорэмрэ къыфагъэшъошагъ.

Iоф зыдашIэхэрэр ыкIи яныбджэгъухэр гуфэбэныгъэ хэлъэу къафэгушIуагъэх Лышэ Рустемрэ МэрэтыкIо Сай-хъатрэ шIухъафтын лъаплэу къаратыгъэхэм афэшI.

ТХЪАЙШЪЭО Тасим.

ПАРЛАМЕНТ ХЭДЗЫНХЭР

СЫДЫМ НЭСЫГЪА ХЭДЗЫН КАМПАНИЕР?

Ятфэнэрэ зэлугэкльгымкль Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм и депутатхэм яхэдзынхэр зыщылэштхэу агъэнэфэгъэ мафэр, 2011-рэ илээсым игъэтхэпэ и 13-р, къэблагъэ. А хэдзынхэм япхыгъэ Иофшлэныр дэхэклае шлагъэ зырагъэжыагъэр. Шылэ мазэм и 31-м ехъулэу зэшлуахыгъэхэр ыкли джы чэзыоу тызыхэхыагъэм ыгъэнафэхэрэр зэдгъашлэмэ тшлоигъоу Адыгэ Республикэм хэдзынхэмкль и Гупчэ комиссие итхьаматэу Хьут Юрэ упчлэ зауэлкль а мафэм зыфэдгъээзгъагъ.

Ащ къызэрэтфилотагъэмкль, хэдзынхэм япхыгъэ Иофгъоохэм язычэзыу шъхьалэ къызэранэ-кльыгъ. Ащ къыкльырэр зы мандат зилэ хэдзыплэ койхэмкль кандидатхэмрэ хэдзэкльо объединениехэм япартийнэ спискэхэмрэ къэгъэлъэгъогъэнхэр ыкли тхыгъэнхэр ары.

— Зы мандат зилэ хэдзыплэ койхэмкль кандидатэу зыкъагъэлъэгъоштхэу нэгъыри 164-м зарагъэтхыгъагъэмэ, ыклэм нэсыгъэр ыкли Адыгэ Республикэм хэдзынхэмкль и Гупчэ комиссие кандидатэу ытхыгъэр нэгъыри 135-рэ, — къелуатэ Юрэ. — А пчъагъэр Къэралыгъо Советым — Хасэм ыпэрэ ияплэнэрэ зэлугэкльгымкль кандидатэу ттхыгъагъэм нахь макль. Блэкльыгъэ хэдзын кампанием нэгъыри 195-рэ хэлэжыгъагъ. Хэдзэкльо объединениехэм ягугъу къэшплын хьумэ, политическэ партиехэм яхэдзэкльо объединениехэу мызэгъогу ттхыгъэхэр пллы мэхуух. Ахэм ащыщых «Единэ Россием», КПРФ-м, «Справедливая Россия» зыфилорэм ыкли ЛДПР-м ячлпылэ

къутамэхэр. Зэкль ахэм япартийнэ спискэхэм кандидатэу къащагъэлъэгъуагъэр нэгъыри 333-рэ.

Мы лъэхъаным хэдзын кампаниер къызэкльоллэгъэ Иофгъоохэм Юрэ тащигъэгъозагъ. Къызэрилуагъэмкль, непэ кандидатхэм, хэдзэкльо объединениехэм агитационнэ Иофшлэн зэхаштэн фитых. Ау ащ ишлыкльэу агъэфедэн алъэкльыштхэр — хэдзаклохэм алыкльэгъэнхэр, агитационнэ материалхэр алъыгъэлъэгъоу ары нылэп. Къэблагъэ СМИ-р къызыфагъэфедэзэ агитационнэ Иофшлэныр лъагъэклотэн залъэкльышт палъэри. Ащ пае пхъэдз идзэныр зэхаштгъэн ыкли хэти СМИ-м иамалхэр зыщигъэфедэнхэ ылъэкльышт мафэр гъэнэфэгъэн фае. Мэзаем и 7-м пхъэдз идзэныр зэхаштхэу агъэнэфэгъ. Мыщ дэжым Юрэ зы лъэныкъо тыналэ тырытигъэдзэгъ. Полиграфическэ организациехэм къащагъэхъазырыгъэ агитационнэ материалхэр хэдзаклохэм алъыгъэлъэгъоу ары шапхъэу пылхэр ары зыфатлорэр. Къызэрилуагъэмкль, агитационнэ материалхэр къыхъуагъэхэм хэлэжы-

штхэу зыкъэзыгъэлъэгъуагъэхэм ЦИК-м зашарагъэтхыгъ. Полиграфическэ шлыкльэм тетэу агитационнэ материалхэр къыхъагъэуагъэхэм пае кандидатхэр а предприятияхэм анэпэмькл яклөлэнхэ фитхэп. Ащи изакъоп. Зэкль а материалхэм якъыхъуагъэнхэ ежъхэм атын фае. Джыри зы шапхъэ хигъэунэфыкльыгъ. Къыхарагъэуагъэхэм агитационнэ материалхэм якъэмькл яклөлэнхэ фитхэп. Ащи изакъоп. Зэкль а материалхэм якъыхъуагъэнхэ ежъхэм атын фае. Джыри зы шапхъэ хигъэунэфыкльыгъ. Къыхарагъэуагъэхэм агитационнэ материалхэм якъэмькл яклөлэнхэ фитхэп. Ащи изакъоп. Зэкль а материалхэм якъыхъуагъэнхэ ежъхэм атын фае. Джыри зы шапхъэ хигъэунэфыкльыгъ. Къыхарагъэуагъэхэм агитационнэ материалхэм якъэмькл яклөлэнхэ фитхэп. Ащи изакъоп.

Адыгэ Республикэм хэдзынхэмкль и Гупчэ комиссие тапэкли Иофшлэнышхо зэшлуахышт. Мы мафэхэм зэрахъанэу шытхэм ягугъу къытфилшы тшлоигъоу тызеупчлым къызэрилуагъэмкль, кандидат пэпчэ ибиографии клэкл къыхъагъэуагъэхэм ыуж итхы. Ахэр хэдзыплэ участкэ пэпчэ шаралулшытхы хэдзаклохэм нэлуасэ зафашлын, яголос зыфатыштыр агъэнэфэн алъэкльыным пае. А Иофшлэныр ЦИК-м ыкльуачлэклэ зэшлуахышт.

— Ыпшгэкль зигугъу къыщыгъыгъэ Иофгъоохэм къаклэ-лыкльышт, — ело Юрэ, — тэрклэ къинэу шымытми, анахь пшгъэдэкльыжышхо зыхэлэ Иофшлэныр. Зыфаслорэр зы мандат зилэ хэдзыплэ койхэмкль кандидатхэм ыкли общественнэ объединениехэм яспискэхэм апае бюллетеньхэр къыхъагъэуагъэхэм ыкли ахэр хэдзыплэ участкэ пэпчэу алыгъэлъэгъоу ары. Тызыхэт илээсым ищылэ мазэ и 1-м ехъулэу Адыгэ Республикэм хэдзэкльо мин 333-рэ щэпсэу. А пчъагъэм телытагъэу бюллетеньхэр мэзаем и 18-м къыхъагъэуагъэхэм ыкли хэдзыплэ участкэхэм алъыдгъэлъэгъоу ары. Пшгъэдэкльыжышхо мы Иофым хэлъэу къызыкльэлуагъэр зы бюллетени языбгъукль ребгъэкльокльы зэрэмьхыштыр, пчъагъэу къэслуагъэм тегъэпсыкльыгъэу ахэр алъыгъэлъэгъоу ары зэрэфаер ары.

Хэдзыгъуитгум азыфагу къыфэгъэ палъэм Къэралыгъо Советым — Хасэм и депутатхэм яхэдзынхэм якъыллэгъэ законным зэхэкльыныгъэхэр фэхъугъэх. Ыпэклэ шымылагъэу ащ къыхъагъэхэм Юрэ тащигъэгъозагъ.

— Ыпэрэ парламент хэдзынхэм ахэлэжыгъэ хэдзэкльо объединениехэм яспискэхэр Адыгеим административнэ-территориальнэ гошыкльэу илэм диштхэу гъэлъэгъоу ары, — ело АР-м и ЦИК итхьаматэ. — Нэмыкльэу къэплон хьумэ, Адыгеим икълэлитурэ ирайониблыр ателытагъэхэу ахэр купибгъу хьуштыгъэх. А шлыкльэм демократиер икьу фэдизу къыдилыгъэтхыгъэп. Джы партиехэм яспискэхэр зы мандат зилэ хэдзыплэ кой пчъагъэм диштхэу законным шыгъэлъэгъоу ары.

ехэм яголосхэр афэзытын зы-лэкльышт хэдзэкльо пчъагъэр зэфэдиз ешлы ыкли демократие нэшанэм диштхэу гъэлъэгъоу ары. Къэралыгъо Советым — Хасэм и депутат мандатхэр го-щыгъэнхэм хэлэжыгъэн зылъэкльышт хэдзэкльо объединениехэмкль хэдзаклохэм яголосхэм япроценти 7 ахын фаеу законным егъэнафэ. Ау ащ нэмысыгъэу ыкли проценти 5, ащ ехъоу зыхъыгъэхэм зы мандат яттышт. Ары хэдзаклохэм яголосхэм япроцент пчъагъэу ахыштыр мэхъаншхо илэу ыкли а пшгъэрылгыр зэшлохыгъэнымкль партиехэм ячлпылэ спискэхэм джы гъэлъэгъоу ары ишлуагъэ къаглоу зыкльыштыр.

Джыри зы нэшанэ тыналэ те-тыдзэгъ. Партиехэм яреспубликэ купхэу нэгъыри шырыш хьу-хэу хэдзэкльо объединениехэм къагъэлъэгъуагъэхэм ежъхэмкль мэхъэнэ гъэнэфэгъэ ялэу шыт. Гушылэм пае, хэдзаклохэм яго-лосхэм япроценти 7-м нэсэу зы-хыгъэ хэдзэкльо объединениехэр депутат мандатхэр гошыгъэнхэм хэлэжыгъэх зыхъукльэ, апэу мандатхэр зыгъагуаштхэр парти-ем иреспубликэ куп. Ау ащ хэт-хэм ащыщ депутат мандатыр займыхкльэ, а мандатыр нахь-пэм ЦИК-м нэмыкль кандидатым зэрэритыштыгъэм фэмьдэу, джы зэрэфаем тетэу партием нэмыкль цыфым реты. Арыш, выбжы депутат мандат зылымкльэштхэу къышшыштыгъэр депутатхэм ясатыр хэтхэу плъэгъуныр къы-дыхэт. Джащ тетэу хэдзынхэм якъыллэгъэуагъэхэм агъэлъэгъоу ары. Къэплон хьумэ, ыпэклэ цылэгъэ шапхъэхэм атеклыхэрэри джыри хэдзынхэм ахэлъэгъоу ары плъэкльышт.

СЭХЪУТЭ Нурбий.

ТЕРРОРИЗМЭМ ЕПХЫГЪЭ ИОФЫГЪУ

ЦЫФХЭР ШЭСЭУ
ЗАУБЫТЫХЭКЛЬ ЗЭРЭЗЕКЛОНХЭ ФАЕР

Мы ауырэ илээсхэм террористхэм цыф хыехэр бэрэ шэсэу аубытхэу къыхэкльыгъ. Зыгорэкль шэсэу шъуауабытымэ, шъуищылэныгъэ, шъуипсауныгъэ къызэтегъэнэжыгъэнхэмкль мыщ къыклэлъыкльоу къэттхыштхэм яшлуагъэ къэкльошт.

Террористхэм
шъуалэкльафэгъэмэ

Зыжугъэрэхъат, шъугу шъумыгъэ-кльод. Шъузэкльоллапхагъэмэ е шъунэ клапхагъэмэ, нахь ланлэ шъузэрэхъу-штыр шъупыль, жбы лэшэу къашъу-щэ. Ушэтын хылыгъэхэр шъуапэклэ къыкльын зырилъэкльыштым зыфэжыгъэ-хъазыр. Мыщ дэжым зыщышъумы-гъэгъушшэштхэр чэщ-зымафэ зытешлэ-кль шэсхэр нахьыбэрэмкль къызэрэтлуп-щыжыкхэрэр ары. Шэсхэм япроцент 95-р псаоу къэнэ.

Шъукъарагъэтлупщыжынымкль амал пстэури хэбзэхъумэклэ органхэм, спецъулыкхъуахэм зэрэзрахъэрэм шъуищыхэ тежыгъэлэ. Клэшъутхъу-жыныу шъуфемыж, шъуигухэлэ къы-зэрэжыгъэхъуштыр шъуищыхэ те-мылпынэмэ.

Террористхэм афэгъэхыгъэ къэбар нахьыбэу къызэрэзылэкльэжыгъэхъа-штыр шъупыль. Ахэм теплъэу ялэр, якъ зэхэлъыкльэ, ягушылэкльэ, язекльуакльэ шъугу ишъуубыт, япчъагъэ зыфэдизыр, зэрэулышгъэхэр эжъугъашлэх. Ыужы-кльэ хэбзэхъумэклэ органхэм бзэджа-

шлэхэр зыщышхэр агъэнафэхэ зыхъукльэ, ащ фэдэ къэбарыр къафэфедэжышт.

Шъуапэуцужыныу
шъуфемыж

Бзэджащлэхэм шъуапэуцужыныу шъуфемыж, лэшэу шъукльырымыу. Террористхэм анэ шъукльымылэ.

Апэрэ сыхъатныкъом бзэджащлэхэм алорэр зэкль жугъэцаклэ, ахэм адежы-гъаштэ фэдэу зыкъэжыгъэлъагъу. Рэ-хъатэу, шъумахъэ мылэтыгъэу, хъонаб-зэ хэмытэу ахэм шъуадэгъушыл, зыгъэ-губжынхэ алъэкльышт зекльуакльэхэм ащышъуухъ.

Рэхъатэу, шъушхъэ уасэ зэрэфэ-шъушлырэр къышгъухэу шъузекльу. Террористхэм алорэр пыпкльыгъэу шъушъумыгъэзылэ, ау шъузыфэныкъом-кль рэхъатэу шъуадэгъушыл.

Террористхэм
шъуакъыклэхыж
зыхъукльэ

Спецназым террористхэм шъуакъы-клэхыж зыхъукльэ, пчъэхэм, шъхъа-

ныгъупчэхэм, террористхэм нахь апэ-чыжэ шъузэрэхъуштыр шъупыль.

Ащ фэдэ лъэхъаным пэхэр пшъхъэ-тыкльуэ шызэтелъхэу, унэгъу егъэзы-хыгъэу джэхъашъом утэгъолъхъан фае. Сид хъугъэкли ыпэклэ шъуимыль, спец-подразделением илофшлэхэм зашло-шъумыгъэбыль. Армырмэ, ахэм тер-рористхэм шъуахалыгъэн алъэкльышт.

Шъузэрыс унэр заубытыкльэ, зэрым-фэшъуашэм тетэу къыжыгъэдзекльонхэ: шъукъалыкхъун, пшъэхъухэр шъуль кы-ралъхъан, шъуапхын, шъугу римыхъын горэ къышъуалон, шъобж къышъуагыра-щэн, допрос шъуахын алъэкльышт.

Бэшлагъэу шэсэу
шъуауабытыгъэу
шъуалыгъэмэ

Ушэтынэу шъуапэклэ къыкльын ылъэкльыштхэм зафэжыгъэхъазыр, шъуи-акъыл Иоф ежъугъэшлэ зэпыт. Ау сид хъугъэкли шъугу шъумыгъэкльод, шъуи-Иофхэр зэпыфэнхэу шъуэушъыиж.

Шъуищылэныгъэ щыщ пычыгъо гушлуагъохэр шъунэгъу къыклэжыгъэ-уоужыхъ, ахэм шъуагупшыс. Шъылэны-гъэм къызэригъэлъагъорэмкльэ, уахътэ тешлэ къэс шъукъатлупщыжынымкльэ гугъаплэм нахь хэхъо. Чыплэу шъузэ-рыфагъэм шъукъырашъыжынымкльэ

зэкль афэлъэкльыштхэр зэрашлэрэр шъу-шлошъ жъугъэхъу.

Акъылкльэ Иоф зэрэшъушлэштхымрэ пкъымкльэ зызэрэжыгъэхъыштыр ягра-фикшъугуэ зэхъужыгъэууи, ащ шъудмьх.

Клочладжэ шъумыкхъуным пае къышъуагырэр зэкльэ шъушхы, шъугу римыхъ дэдэмэ.

Упчлэхэм джэуап
зэрэшъуагыжынын
фаер

Террористхэм яупчлэхэм клэклэу джэ-уап яшъуагыж. Нахь игъэклотыгъэу ыкли шъхъафитхэу мэхъанэ гъэнэфэгъэ зымьлэ Иофгъоохэм шъуагъушыл, ау шъуасакъ шъушхъэ ифедэ, къэралыгъо фэдэхэм гушылэхэр алъыгъэсыгъэ зыхъукльэ.

Шъуизекльуакльэ, шъуиджэуапхэм шъуа-фэсакъ, а охътэ дэдэм е нэужкльэ шъо-ри нэмыкль цыфхэмэ зэрар къафэзыхъын зылъэкльышт гушылэхэр шъумыгъэфедэх. Сид хъугъэмэ, шъхъэкльэфэныгъэ зы-хэжыгъэлэ, шъумыгъубж.

Бзэджащлэхэм алъэныкъо шъумы-быт, ахэр шъугу рехъыхэ ыкли яеплъы-клэхэм адежыгъаштэ фэдэу зыкъэшъу-мыгъэлъагъу. Террористхэм алохэрэр афэгъэцкльэгъэнымкльэ адежыгъэштэ-нэу шъузырагъэзыкльэ, ар зыпкъ къыкльы-гъэхэм аплэ къешъулу. Шъо шъуцлэклэ заявление гори шъумышл.

Шъукъызатлупщыжыкльэ, официал-нэ ыкли нэмыкль къэкльуапэхэм къары-хъэгъэ къэбархэм нэлуасэ шъуафэмы-хъоу заявлениихэр шъумышлы.

В. ЗУЕВ.
АР-м ГОЧС-мкльэ и УМЦ и АУ
идиректор.

Цыфхэм ягэпсэфыгэ уахтэ зэрагьаклорэри, чыплэу зыцагьаклорэри зэфэшхьафы. Нахьыбэрэмклэ амалэу ялэр кыдалгытэзэ ар кыхахы. Ныбжьыклэхэмрэ нахьыжхэмрэ зызэ-рагэпсэфырэри зэфэдэп.

Адыгеир гээпсэфыплэ чыплэхэмклэ баеу плэмэ хэгъэхьагъэ хьушт, ау аужырэ илээсхэм шхәплэхэр, джэгуплэ-гээпсэфыплэхэр клэу тикъэлэ шхәлэ кызэрэщызэуахыгъэхэр кьэлогъэн фае. Тикъушхьэхэм узахахьэкли хьаклэщхэр, шхәплэхэр, турбазэхэр кызэрэщагъэуцухэрэр олээгу. Республикэм щыпсэухэрэм ахэр гээпсэфыплэ афэхьухэмэ, хьаумэ нэмыкл чыплэхэр нахьышлюу кыхахыхэмэ зэдгъашлэ тшлөгъоу амалэу ялэмкли аныбжьыкли зэфэшхьафхэу нэбгырэ заулэмэ гушылэгъу тафэхьугъ. Статистикэ кьэлгытэн ар хьугъэп, ау зэфэхьысыжхэр уегъэшлх.

Пчыхьэр, юфшлэгъу е еджэ-гъу ужыр бэмэ шхәплэхэм, джэгуплэ-гээпсэфыплэхэм ащагьакло, шәмбэт-тхьаумафэм зыдэщылэхэрэр зэфэшхьафы, гээпсэфыгэ мазэр (отпускыр) республикэм щызымыгъа-клохэрэми тарихьылапгъ, ау нахьыбэхэм чыжэу клонхэу амал ямылэу алауагъ. Гухәклими, Адыгеир гээпсэфыплэхэмклэ «зышлөгъамаклагьэр» нахьыб.

Джэгуплэ-гээпсэфыплэ гупчэ-хэм, кинотеатрэхэм непэ нахьыбэу ащылэрэр ныбжьыклэхэр

сэфыплэ «лэаплэхэм» зыуахтэ ащызыгъаглохэрэр мылгъу кызылэклахьхэрэр арых. Ары паклошъ, ахэм янахьыбэм Мыекъуапэ шхәплэ-гээпсэфы-

Хь. Байзэт, илээс 44-рэ ыныбжь, предпринима-тель:

— *Хьаклэ кыпфәкляу-гъэми зыцэбгъэгъэпсэфын чыплэ Мыекъуапэ дэтэп. Ресторанхэм ахьщэр зэрәплахыщтыр дэгъоу зэрагъэ-шлагъ, ау шхы-ныгъохэр зэтэфыгъэу зэрәп-лашхьыщтыр, цыфхэм яфәло-фашилэхэр зэрагъэцкленхэ фаер джыри алъытэсыгъэп. Зэныбджэгъу-хэмклэ тызэхэ-хьагъэми, ты-гуклэ тызэрә-фаеу тыздэщы-сын чыплэ кьал-лэм дэдгъуатэр-рәп. Хьаклэ тилэ-ми, тэ тызэхэ-сынэу тыфаеми Краснодар краим тәккә.*

Шыпккэ, Тэ-

хьутэмыкьое ыкли Теуцожь районхэм, Адыгкьалэ ащыпсэухэрэм яуахтэ зыцагъэ-клоштымклэ гумәкыгъо ялэп. Ахэр Краснодар пэблагъэх, ар гээпсэфыплэхэмклэ баи. Арэу щытми, республикэм исым инахьыбэм илэжыапклэ зэрә-цыклым ыпкь кыкыкыкы, уна-гъом анахьэу ищыклагъэр кьа-щэфынэу имыкьоу мэхьу, гээпсэфыплэхэм уахтэ ащагъэклонэу амал ялэп.

Тикъушхьэхэм зыпарэми яугъу кыземышым, тэр-тэрэу тыклэуцлагъ. Гээпсэфыплэ чыпләклэхэр кыщызэуахыхэу тлауагъэми, кыддэзымыгъэш-тагъэр бэ. Гээпсэфыплэ тэрэз джыри амышышхьугъэу, кьа-шыгъэхэм цыфхэм ящыкыкы-гъэштхэр кьащыдамылгы-тагъэхэу кыталауагъ.

Кыкы Азмэт, илээс 29-рэ ыныбжь, кьэралыгъо кьу-лыкьушл:

— *Зызгъэпсэфынэу бэрэ уахтэ кыххәкырэп, ау ащ*

Гээпсэфыгэ мазэр зэрагъа-клорэри зэфэшхьафы. Ізкыб кьэралхэм защызыгъэпсэфэу тиреспубликэ исыр мәклэ дэд. Нахьыбэр хы Шлуцлэ лушъом макло, ау ахәми чыплэу зызы-щагъэпсэфыщтыр яамал елгы-тыгъэу кыхахы. Гушылэп пае, лъәкл зилэхэм, Ізкыбым мы-кылауагъэхәми, лъэхьаным диштэу зэтэгъэпсыхьагъэхэу, амалы-шлухэр кьэзыгырэ гээпсэ-фыплэу хылушъом лутхэр кы-хахых. Ащ фэдэ мылгъу зимы-лэхэр нахь пыутхэм алъэхьух.

арых. Шхәхьадж амалэу илэм елгытыгъэу ахэри кыхахых. Гушылэп пае, лъэхьаным диш-тэу зэтэгъэпсыхьагъэу, джэ-гуплэхэри, шхәплэ зэфэшхьаф-хэри, кинотеатрэхэри хэтхэу гээпсэфыплэ гупчэ Мыекъуапэ кыщызэуахыгъэу юф ешлэ. Ау ащ нахьыбэу члахьэрэр ныбжьыклэу мылгъу кызы-лэклахьэрэ ны-гыхэр зилэхэр ары.

Нэхэ Адам, Мыекъуапэ шәпсәу, студент:

— *Гээпсэфынлэ гупчэу кызылэуахыгъэр ары синьб-джэгъухэри сәри нахьыбэу тшуахтэ зыщыдгъаклорэр. Ащ шхәплэ дэгъухэр члэтых, кинотеатрэу хэтхэм кино-фильмэ гъәшлэгъонхэр ащә-ккәх. Лъэхьаным диштэу ар лъэныкьо пстәумкли зэтә-гъәпсыхьагъ.*

Гурыт лэжыапклэ зилэ уна-гъом кыкыкыгъэ клалэм е пшъа-шгъэм бэрэ мы гупчэр гээпсэ-фыплэу кыхыхын ылэккы-щтэп. Ахэр нахьыбэу осэ ин-хэр зыдэщымылэ шхәплэ цы-кыкхэм ачлэсых.

Ащ фэд нахьыжхэр зып-штэхәкли. Ресторанхэм, биль-ярд ешләплэхэм, нэмыкл гээп-

фэдэ амал зыщысылэм сигуа-пэу кьушхьхэм сыдәкляуае. Ахэм анахь дахи, жьэу кы-щыпшэрэм нахь кьабзи щы-лэп сломэ сыхәукьоштәп. Гухәкыр, дэгъоу зэтәгъәпсы-хьэгъэ хьаклэщ е турбазэ зэрәщамыгъэуцугъэр ары. Ары паклошъ, шхәплэ тэрэзи щы-лэп. Предпринима-тельхэм ащ фэдэхэр кызызэуахыхэм, икьоу агъәпсыгъә-хәп. Ары цыфәу а лъэныкьор гээпсэ-фыпләккә кыххәзы-хырэ зыккәмаккә.

КызэрәчІзкы-гъәмклэ, тикъушхьэхэм нахьыбэу уахтэр ащызыгъа-клохэрэр мылгъу зи-лэу, ежә иунаеу, ыгу-ккә зэрәфаем тетэу гээпсэфынлэ чыплэ щызэтәзыгъәпсыхьа-гъэхэр арых.

Мыгу Светлан, Мые-кьуапэ шәпсәу, тучантес:

— *Тунагъоккә илээсым зэ хылушъом тәккә, ары гъәп-сэфыгъоу кыххәдгъәкышгъу-рәп. Бәджәндәу атырә унәхэм ащыщ кыххәтәхышгъ, мәфә заулэрә тыккәты. Нэмыкл чыплэ зыщыдгъәпсэфынэу тәккәуачкә кыххырэп.*

Адыгеим гээпсэфыгэ уах-тэр зыщыбгъәккә чыплэ дэ-гъухэр зәримытхэр әккәми кьалә. Ар шыпккә, ау лъэхьа-ным диштэу зэтәгъәпсыхьәгъэ чыпләм зыщыгъәпсэфын амал зиләу исыр мәклэ дэдәмә, ар кызылэуохыккә сыда пккәу илэр? Цыфхэм псәуккә амалэу ялэр нахьышлэ хьоу, агуккә апсәккә загъәпсэфыным фы-тәгъәпсыхьагъэхә зыхьуккә, ащ фэдэ чыпләхэри мымаккәу кызылэуахыщтых.

ХьУТ Нәфәст.

УСТЭКЪО НУХЪ Тэжу-
тэмыкьое районым ит
шапсыгъэ кьоджэ цыкIоу
ПсэйтIуку 1966-рэ ильэсым кы-
щихуыгъ, шапIугъ, шалэжыыгъ.

— Хэти икъяуджэ шлодах
ыкйи ар тэрэз, — ело Нухъэ. —
Ау ти Псэйтыку зыдщыс чыпшъ
дахэм фэдэ кыэгъотыгуай. Мэ
зышхо шлагъоу чылэм кыппэлъ-
лым Темыр Кавказым ипсы-
хьохэм анахъ инэу Пшызэ реч-
кыкы. Ащ иадьрабгукъэ Крас-
нодар шыс. Ащ фэдэ чыпшъ да-
хэм, чылэ зэкълужэ шлагъом
укъышыхъугъэу, ушанлугъэмэ,
дэгъугъэ горэ кыппхэфэн фаеу
шыт. Тиадгъэ лъэпкы икультурэ
хъхъоныгъэшхохэр езыгъэшлы-
гъэхэр, ащ тамэ кыгозыгъэкълэ-
гъэ артист бэлахъхэр тикъоджэ
цыкълу кыыдэкыгъэх. Ахэр Ах-
эджэго Марыет, Лъэзрыкыо Ким,
Устэкыо Мыхъутар, нэмыкълхэри.

Корр.: Зэрэхьурэмклэ, ахэм яльагьо ори льюгъэклуатэба?

У.Н.: Рэмэзан, ахэм егъашIами сарэгүшхо нахь, язгъапшэрэп. Артист иных ахэр. Сэри сицлыкIугьом кышьегъэжьагъэу сыфягъ ахэм афэдэ сыхуэнз. СикIэсагъ Лев Лещенкым, София Ротару, Валентина Толкуновам ордэ кызыралорэм седзIуныр. Анахъу сызэмызэщытгыгъэр ЛъэцэрыкIо Кимэ ипшынэ макъ. Ар чызым кызызкIоклэ, пшынэр кызыдихыштыгъ. Иныбджэгъухэр игъусэхуэ Пшызэ Iушъо кIохэти, зыщагъэлсэфыштыгъ. Пшынэ макъэм идэхагъэ тишагъ сэдэтэу зэхэсхыштыгъ, ащ синуэхыштыгъ. Адыгъ джэгүшхохэр тикъодждэдэхсэм яIэнхэ зыхъуклэ, ЛъэцэрыкIо Кимэ кыырагъэблагъэщтыгъ. Ар зызэхэсхыклэ ськIоти, семызэщуэ седзIуштыгъ.

**Корр.: Аултэу уиклэлэ-
гум Лэцэрыкьо Кимэ
уишсэтэхыплагэмэ,
сыда пшынао узклэмы-
хугьэр?**

У.Н.: Аши сыпыльыгь. Ау
Тхэм кыпхимылъхьагъэмэ,
огулэкӀэ зи кыикыштӀеп. Пэнэ-
хэ дэсыгы сянъыпхьоу Рахь-
мэт адыгъ пшынэжъ горэ жьыр
кыфэфыкӀэу кысцитыжыгыгагъ.
Тигъунэгъу Лъэцэркъоу Нэфсэ-
ти кыздэлэжыгыгъ, Лъэцэркъо
Хьарунэ дэжи заулэрэ сыкӀуагъ,
сэри пшынэ сщэфыгыгагъэ. Ау зи
кыздэхьуэгъеп, арити, «Тхэм
кысхилъхьагъеп, ар ссыеп»
сӀуи, ыуж сикӀыжыгыгагъ.

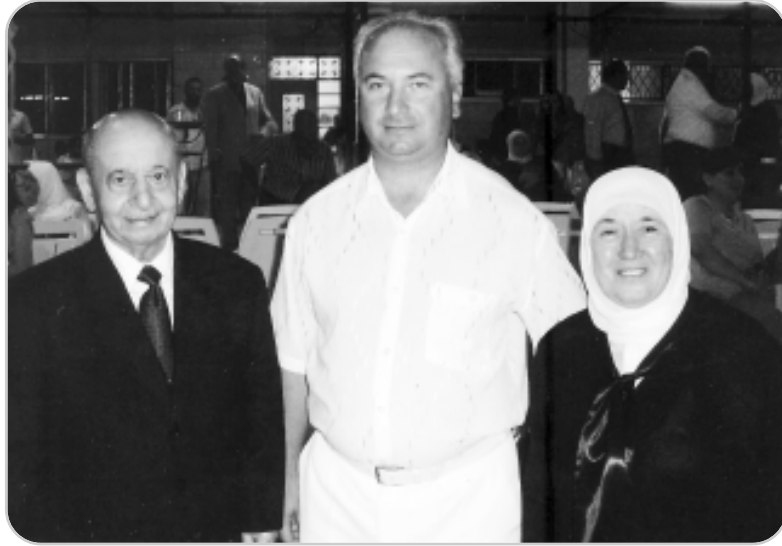
Корр.: Адэ хэт ылэны-кьоклэ оредкэлоныр кьыпхэхьанэу, кьыхэп-хынэу хьугьа? Уянэ-уятэхэр арыха? Хьауми уезыгьэджагэхэр ара?

У.Н.: Сятэу Хьарунэ егъашлэми ащ егупшысагъэп. Чыгулэжыныр, пынджым игъэбзгъон ар зыпыллыгъэр. Тракторист-рэ кыхыхыгъ, комбайнэмкӀэ лэжыгъэр Гуихыжыгъ. Непэ ащ илъэс 86-рэ ыныбжыми, нэгъунджэ кӀэмылэу еджэ. ИкӀасэр «Адэгъ мактэр», нартхэм афгъэхыгъэ тхылъхэр арых. Сэ кызысышлэжыным адэгъ гъэзетыр тиунэ илызэ тсагъэзш, тэри кытэтхыкыи, теджэ.

Ордэкъэлоныр шү сзыгъэ-
лэгъугъэу кысшэлошырэр тя-
нэу Хыачмэт (шыгъэжэп, Ала-
хым джэнэт кырет) ары. Ащ
зыгорэхэм ордэхэр кыациоу
щытыгъэп. Ау мэпщэрэхьыми,
мэгыкIэми, нэмыкI унэгъо Иоф-
шэнхэр егъэцакIэхэми, Рэмэза-
нэрэ Къэсэйрэ яордэхэр, нэмыкI-
хэр шыабэу кIэкилиукIыгъэ Иоф-
шынэныр ишэнгъы.

Тятэрэ тынэрэ льфыгыблэу
тыряI — Асфар, Сулиет, Чэмал,

Нэлэ тигъээзетеджэхэр
нэлүасэ зыфэтшыхэ
тшлонигор илээс 22-рэ
хуыгуэ адыгэ лъапкым
икултүрэ хыалэлэу фэ-
лэжьэрэ оредылу, адыгэ
шольырым имызакъоу,
Темыр Кавказми, тильэп-
къэгъухэр зыщыпсэухэрэ
лэкиыб къэралхэми
дэгъоу ащызэлъашлэрэ
цфыф. Ар Адыгэкъалэ
лъапкь културэм и Гуп-
чэу дэтым ихудожествен-
нэ пашэу, илофшаклэ,
ицфыфшылүгэклэ, иорэд
къэлуаклэклэ, иадыгэгъэ-
шэзбагэклэ цфыфхэм шлү
зязыгъэльэгъун зылъэ-
кыгъэ Устэкьо Нухь
ары.

Ыгу етыгъэу фэлажъэ

Исмахийл, Атам, Хъалид, сэры.
ЗэкIэмэ унэггэ дахэхэр тшIагъэ-
хэу, рэхъагъэ чIыпIэ зэфшхъаф-
хэм ташепсэу, ташелажьэ. Унэ-
ггэ лыпасэм кынагъэу тятэ лъэ-
хэсэр Исмахийл ары. Тэ, зэш-
зэшпхухэм, кытпIэхуэхуэу
кьорылф-пхьорэлф 21-рэ тIл.

Корр.: Адэ мэшэлахьэу ащ фэдизмэ культурэм фэлэжьэнэу ош нэмык! кьахэкыгъэба?

У.Н.: Кяхэклыгъэп. Ау сиклалэхэм сילъагъо рыклонхэ зылъэклыштхэр ахэтых. Сипшэ-шъэжыгъеу Светэ искусствэхэм яеджанлэ дэгъу дэдэу кылуыхыг, республикэ олимпиадэм ящ-нэрэ Чыплэр кышыхыг, сиклалэу Азмат къышбонур иклас, концертхэм ахэлажэ. Ахэм шы-лынэгъэ гъогоу кыклуштыр зы-фэдэштыр сшэрэп. Ау сз, кызы-рэсгуагъэу, сыфэяг ордэ къэс-лонэу, ашклэ гъэсэнныгъэ зэгъэ-гъотынэу, нотэхэр зэгъэшлэнхэу. Тикъуаджэ аш фэдэ еджанлэ дэгъыгъп. Аргыт, Лъэзэрыкыо Ну-хэ сигъусэу Пшызэ иадырабгъу шылэ поселкэу Белозернэм тыкло-гъагъ аш дэт еджанлэм тычлэ-хьанэу. Етланэ Пнэхэс музыкъл-нэ еджанлэ кызырэшызэгуахы-

рээр зэрэгхэтэхэм аш сүчлэхбагь, илээситю сшщеджагь. Тикъуаджэ километри 10-м ехъуклэ Пэнэхэс пэчыжьэми, а лъэханым джырэ фэдэу автомашыныхэр шымылагъэхэми, к1ымафи гъэмафи симылэу лъэсэу зы урок хэсымынэу ськ1уагь, дэгъоуи кэсысухыгь. Къыхызгъэщы сш1ноигьор Украинэм шыщ бзыльфыгъэу Марина Слюсар лъэшэу ишлогъшхо кызырээсэ-к1ыгъэр, сьгуклэ сьзфэцагъэм кытыригъафэзэ кызырээздэлэ-жъагъэр, нотэхэр зэрэсигъэшлагъэхэр, фортепьянэм кьезгъэлонэу сьзэригъэсагъэр ары. Лъэшэу аш сьфэрэд, кысфшшлагъэр сщыгъупшэрэн.

Джауштуу иньбыкыкЛэгүм
кышыублагызу ыгуклэ зыфэ
музыкальнэ гьэсэнныгэ зэригъэ-
гыотыгъу 1983-рэ илъэсым Устэ-
кто Нухэ Псейтыку гурыт
еджапlэр кьеухы. Егупшысэ-
жырэп еджэныр зыщылыгъэ-
клотэштым. Экзамэнхэр дэгъоу
етыхэш, искусствэмэз яучили-
щэу Мыекыуап дэтым чlэхъэ.
Ау охтатэ темышlэу дзэ ку-
лыкьур ыхынэу аэшшэ, Герма-
нием илъэситlу кзэты. Кызы-

КлoжкIэ училищым чIэхъа-
жышъ, егугъузэ еджэ, шIэны-
гъэ дэгъухэр кыIэкIэхъагъэхуэ,
вокальнэ отделениер 1989-рэ
ильэсым къеухы.

Хэку исполкомным культурэм-
клэ иотдел иунашьбоклэ Устэкьо
Нухьэ Адыгэкьалэ Иоф шишлэ-
нэу агьакло. Апэ аккомпани-
аторзу Иофшлэныр регьажьэ. Ип-
шэрыльхэр шытхьу хэлъу егъ-
цаклэх, Иофыгьо зэфшыхьафхэм
клэщакло афэхьу, коллективым
гурэлэ, цыхьэ фашлы мэхьу. Нэ-
ужым агитбригадэм, егланэ во-
кальнэ кружокым япашэу агъэ-
нафэ. 1994-рэ илъэсым кышче-
гъэжыгъэу Адыгэкьалэ лъэпкь
культуэрэм и Гупчэу дэтным иудо-
жественнэ паш. Ышлэрэр, зэри-
гъафэрэр, зэхичшэрэр бэ. Тэри
тэшлэ, тэлъэгьу лъэпкь культу-
рэм и Гупчэу Устэкьо Нухьэ непэ
зихудожественнэ пашэм культу-
турнэ-массовэ Иофхьэбзэ зэ-
фшыхьафхэр Иушыгъэ, дэхагъэ
ахэлъхэу зэрэщызэхашчэхэрэр.
Егланэ ахэм ямызакъоу, адрэ
кырагъэблгъэрэу орэдылохэм
афэдэу концертхэм ежыри ахэ-
лажэ, адыгэ орэд дахэхэр кы-
шчелэх, цыфхэм гушлуагьо кы-
фехьы, ахэр егъэчэфых, бэрэ
гьу фытеох.

— Пшгъэрылъ шхьафэу тилэ, тызыпылгъыр кIэлэлцIыкIухэр шIум, дахагэм афэлпугъэнхэр, зэкъошныгъэр гъыпугъэнынэр, лъэпкъ пстзури шIу зэрэлъэгъухэу зэдэпсэунхэм культурнэ массовэ IофшIэнэу зетхэхэрэр зэкIэ афэдгъэIорышIэнхэр ары, — IофшIэнхэр зэрзэхэхэрэр кытфелуатэ Нухэ. — Кружок 16-у тилэхэм кIэлэлцIыкIу 400-м ехуэ кыякIуалIэ. Ахэр Адыгкьалэ иеджаплэхэм ямызакъоу, Хьэлъэкъуае, Джеджыхьаблэ, кутырхэу Псэкъупсэ, Казавовым, нэмыкIхэми кьарэкIых. Народнэ коллектив щытхьуцIэр кьафэгъэшхоагъэхэу тIу тIл — «Нэфын» ыкIи «Лъэпэмаф» зыфиIохэрэр. Ахэм пэжэныгъэ адызэрэхьэ опытышхо зифэ тIоIофшIэгъухэу Мирзоева Джамилэрэ ХьадгъгьэлIэ Аминэтрэ. Бэ-гугъэ Азаматрэ Татьяна Нэфсэтрэ адыгъ кьашьохэр арагъашIэх. Елена Лапшинам ордэхэр кьарегьало. Абдыр Артур шьыкIэпшы-нэми кьырегьало, ижырэ ордэхэр кьэзыIохэрэр егъасэх. Лыхьурэ Елена сурэтхэр арагъэ-шIых. ЭкIэми япшхьэрылхэр план гъэнэфагъэм тетэу агъэца-

кlэх, емызэшхуу кlэлэцlыкlухэм
loф адашlэ. Арышъ, Рэмэзан,
сизакшоу ахэр згъэақlэу слорэп,
спшшl ифэштэп. Тызэгурьloмэ,
тыздэлужьызэ тэлэжэ. loфtхьа-
бзэ горэм изэхэшэн зыфэдгъэ-
хьазыры зыхьукlэ сэры, режис-
серь ыкlи методистьр алоу ты-
зэрэугъоишъ, пчыхъэзэхьэр
зэрэкloкlыштэр зэхэтэгъуэцэ,
шъхьадж зыфэгъэзагъэр тэгъэ-
нафэ. Лъэпкъ культурэм и Гуп-
чэу тызщылажькэрэм ипашэр
Стaшъу Ахьмэд. loфьогъ пстэуу
зетхьэхэрэмкlэ ар тизэхэшакlу,
тиупчlэжьэгъу, тlлэпылэгъу.

— Ар сломэ, — ипсалэз кы-
пегыашэ Устэкё Нухэз, — кру-
жожкэм Иоф адэшлэгхээн нэ-
мык! тыпымылыуэ шытэл. Мэ-
фэкл мафэхэм, зэкёшныгхэм,
нэмык! Иофгыдохэм афэгъхы-
гъэ концертхэр, конкурс, фести-
валь гъэшлэгхонхэр, спектаклэ-
хэр зэхэтэхх, къэтэгъэлыагъох.
Тиклуб зэгъокырэлп, ныбжьы-
клэхэм адыгэ джэгухэр, диско-
текэхэр, пчыхызэхэхьэ гъэ-
шлэгхонхэр афызэхэтэхх.

Пчыхьззэхэхьз гьэшлэгьонзү, концертзү, конкурсзү зэхаша-гьэхзү кьытфичпыгьэхэм эклэм ишлэ кьелогьуай. Ахэм ашшз зэкьошныгьэр гьэпыгьтэгьным фэгьэхыгьтэ пчыхьззэхэхьэхзү Шытхьалз, Псыфабз, Тэхьутэмь-кьуае, Теуцожэ районхэм, Крас-нодар и Карасунксэ округ яд-министрациехэм ялЫкIохэр, япашэхэр зыхэлэжыгьэхзү шы-лагьэр. КIэлэлэикIу хьакIэшзү «Тидышшэ конзү тигушшэжь-хэр», ТекIоныгьэр кьызыдахы-гьэр ильэс 65-рэ зэрэхьурэм фэ-гьэхыгьтэ зэхэхьэхзү мыззү, мыгIоу зэхашагьэхэр, нэужым цыф бэдэд кьызэклIлэгьэгьэ концертзү шылагьэр, «Адыгэ пшашшэ» зыфилорэ зэнэкьокур гьэшлэгьонзү реклокIгьэх. «Кьэ-хьуштыр кьэухьум» зыфилорэ фестивалым фэгьэхыгьтэ спек-таклзү «Госпожа министерша» зыфилорэ Москва кьыкIыгьэ ар-тистхэм кьагьэлэгуагьэм цы-фыбз дэдэ еплыгь. «Кьошны-гьэр байныгьэм нахэ льяпI» зы-филорэ республикым икIлбхэм ялофьшIэхэм афьзэхашагьгьэр эклэм игьэшлагьо икьугь.

ломхэр къащафагъэшъошагъ,
Псыфабэ концерт къыщатыгъ.

Мы илгэсэу тызхэбхэгэм иапэрэ мазэхэм юфэу ашлэшт-хэм ашышхэми ашлэ кытфы-риуагь: клэлэцлыкүхэм ятеат-ральнэ коллективхэм ярегиональ-нэ фестивалэу «Убзэ зэгашлэ, уилгэпкь гьэдахэ» зыфиюрэм хэлэжьштых. Нэмыц техаклөхэр тыхэу зырафыжыгыгьэгэхэм, тикьэралыгьо нуухьумакло и Ма-фэ афэгьэхыгьэ концертахэ за-фагьэхьабыры.

Якружокхэм хьупхьэу кья-
кьуалэхэу, концертхэм, фести-
вальхэм, конкурсхэм чанэу ахэ-
лажьэхэрэми, ахэм текнонлгьэхэр
кьащидэзыхьэхэу, дипломхэр
ренэу кьащызыхьэхэу, лауреат
ащыхьэхэу адыгэ лъэпкьым
ищытху языгьаохэрэми ацлэхэр
кьыре. Апэу ищытху фэмь-
ухэу зигугьу кьышшгьэр Джэ-
джэхаблэ кьикьгьэ кьэлэеджа-
кьоу Тыгъужь Марин, Адыгэ-
кьалэклэ Хьакомэ Марин, Псэ-
унжэ Наталья, Абыдэ Артур,
Тхьагьэпсэу Байзэт.

Устэкбо Нухьэ IэкIыб кьэрал-хуэ Израили, Иорданиеми, Тьркуеми ашыIагъ. Адыгъэ Республикэм и Парламент идепутатэу КIэрмыт Мухьдинэ иныбыжыкIэ ансамблэу «Нэф» зыфиIорэм ахэм ашысэурэ тилъэккыгъухэм концертхуэ къащыфитыгъэхэм адыгъэ орэдхэр къащыфиIуагъ, ыгъэгъуIуагъэх.

Устэкбо Нухэ унэгбо дахи иI. Ишхьэггусэу Маргаритэ АКЪУ-м ижурналист факультет кыуухыг. Кьэлэ гьэзетэу «Зыкыныгэм» шөлажэ. Ащ имузыкальнэ-педагогическэ факультет еж Нухи заочнэу кыуухыжыг. Нэбгыритүм льфыгыиш зэдапү — Свет, Азэмаат ыкIи илпэс нахь джыри зымыныбжэ Альминэ цыкIыр.

Устэкбо Нухъэ илофшлагъэхэм
 яфэшъошэ уасэ кыфашы. Аш
 фэшыхат Адыгэ Республикэм
 культурэмкӀэ изаслуженнэ лофы-
 шӀэу зэрэщытыр. Урысые Феде-
 рацием культурэмкӀэ и Мини-
 стерство, Адыгэкалэ иадмини-
 страциерэ инароднэ депутатхэм
 я Советрэ ашытху тхылъхэр
 кыфагъэшъошагъэх. Адыгэка-
 лэ и Щытху пхъэмбгъу исурэти
 рагъэуцагъ. Аш кыхъдгъэхъ-
 жы тшбоигъор Адыгэкалэ ипа-
 щэхэм Устэкбо Нухъэ илофшла-
 кӀэ осэшхо зэрэфашӀырэм фэ-
 шыхатэу илъэсыкӀэм икыхьэ-
 гъухэм аджэ унищӀу зэхэт фэ-
 тэр кызэрэратыгъэр ары. Нухъэ
 игушӀогъошху, кӀалэм имэрэу
 Хыатэгъу Налбийрэ нардонэ де-
 путатхэм я Совет итхьаматэу
 Отэхэ Рэщыдэрэ зерафэразэм,
 «тхьашъуегъэпсэу» зэрарифорэм
 тыщишгъэгъозагъ, тэри тыфэгъу-
 шӀагъ.

Иклуухым кыхьэдгэхьожьын Устэкбо Нухь фэгэхьыгтэ тхыгтэ зэрэдгэхьазырырэр культурэмкӀэ кьалэм игтӀэорышлӀпӀэ ипаштэ Хьодэ Адам зетгӀэпӀлӀэм кьытилуагтэри: «Устэкбо Нухь дэгъоу, дахэу кьемылӀлӀпӀхтэ шылӀт. НепӀз ар зысшӀлэрэр, илӀтэ 20-ми кьехьыкыгт. Опытышхо зилӀ ЛофшӀл. Анахь шьхьалэр шьпыккагтэ зэрэхьлӀыр, ыгу етыгтэу культурэм зэрфӀлажкэрэр ары. Алахьталэм ац кьыфигтэхьугтэу шьт. Ренэу зегушшесэрэр илофшӀлэн нахь дэгъоу зэрзэхьишӀттыр ары. АдыгкӀалэ ишӀтхьу непӀз азыгьалохэрэм, ац ибыракь льягтэу зыӀэтхэрэм, тиныгьыкӀлӀхэр шугтэм, дэхьагым афӀзыпӀлхэрэм ар яклӀэшакӀу».

НЭХЭЕ Рэмэзан.

Сурэтыр Иорданием икьэлэ
шъхьалэу Амман шытырахыгъ:
Устэкъо Нухэ Америкэм шы-
псэурэ Нэтхэо Къадыррэ
ишъхьэгъусэрэ азыфагу ит.

ШУНЫГЪЭМ мэхъанэшхо раты

Совет хабзэм иапэрэ илъэсхэм къашегъэжъагъэу сабийхэм япун-лэжыын хабзэм мэхъанэшхо ритыгъэ ыкӀи а лъэныкъом фэгъэзагъэу Иофыбэ зэшӀуихыгъэ кырыкӀуагъ. ЕджапӀэхэр, кӀэлэцӀыкӀу ӀыгыпӀэхэр кызыӀуахыштыгъэх. Къуаджэхэм ыкӀи поселкэ пэпчӀ ащылэжэрэ кӀэлэцӀыкӀу учреждениехэр унагъохэмкӀи хабзэмкӀи фэдэкъӀуапӀэхэр шытыгъэх. ШыпкӀэ, мы уахътэм шыӀэхэм ахэр аклахъэщтыгъэхеп, ыкӀу фэдизгъэу зэтэгъэпсыхъэгъагъэхеп, цыфхэри тхымыклагъэх...

Илъэсхэр кызыӀэлъыкӀуагъэх, шыӀэныгъэм зэхьокӀыныгъэхэр кызыдихыгъэх, ахэр кӀэлэцӀыкӀу ӀыгыпӀэхэм ябгъукӀуагъэхеп, азыныкӀо фэдыр зэфашӀыжыгъ, унэу зычӀэтыгъэхэм ублэпӀэ еджапӀэхэр къащызӀуахыгъагъэх. АфыпсыпӀэ къоджэ псэупӀэм хэхьэрэ къоджэ цыкӀлэхэм ащышӀу «Кубаньстрой» зыфалорэ закӀор ары кӀэлэцӀыкӀу ӀыгыпӀэ кызыдэнагъэр. Нэужым Пэнэхэс гурыт еджапӀэм идиректоригъэу Шхьэлэхьо Нурбий кӀэщакӀо фэхъуи,

еджапӀэр зычӀэт унэм кӀэлэцӀыкӀу ӀыгыпӀэ кышыгъэуахыгъ. Илъэс зауӀэ хъугъэ зыпкӀэ итэу ащ Иоф зышӀэрэр.

Къуаджэу Шынджые къоджэшхо, ауужырэ илъэсхэм сабыеу кыдэхъухъэхэрэм хахъо афэхъугъ. Мыщи кӀэлэцӀыкӀу ӀыгыпӀэ еджапӀэр зычӀэт унэм кышыгъэуахыштыгъ. Поселкэу Яблоновскэм дэтыгъэ ублэпӀэ еджапӀитӀур кӀэлэцӀыкӀу ӀыгыпӀэ ашыжыгъэх.

АфыпсыпӀэ районым ыкӀи республикэм ит анахъ къоджэшхоӀэ ащышӀ, ау непэ кызынсыгъэм кӀэлэцӀыкӀу ӀыгыпӀэ илэп. Мыщ дэт гурыт еджапӀэм ТэхъутэмькӀое район администрацием илэшхъэтетгъэу ПщыдатэкӀо Ризорэ районым гъэсэныгъэмкӀи ГъэларышӀапӀэ ипашӀу Шхьэлэхьо Нурбийрэ бэмышӀэу къэкӀогъагъэх, еджапӀэу кӀэлэцӀыкӀу ӀыгыпӀэр кызыдахыжы ашӀоигъор кызыӀаппӀыхъагъ. Къуаджэхэу АфыпсыпӀэ, ПсэйтӀыкӀу, ХъащтыкӀу, «Кубаньстроим» ащыпсэурэ кӀэлэцӀыкӀлэхэм апаи ар.

Джырэ кӀэлэцӀыкӀу ӀыгыпӀэм ипашӀу Хъагъ Марьяни игъусэхэри ИошӀлэным фыте-

гъэпсыхъагъэх, ясэнахъат хэшӀыкӀ дэгъу фыряӀ. Ау къэ-логъэн фаер псэуалъгъэм изытет зэрэдэир ары. Шагур цыкӀу дэд, асфальткӀи пкӀагъэп, плиткӀи дэлъэп, зы машинэ псынӀкӀэ нахъыбэ дэфэштӀэп. Къешхымэ, псы дэуцӀо, псынжы мэхъу. Мыщ Иоф шызышӀэрэ кӀэлэпӀлэхэм лӀыгъэшхо ахэлъэу а кыныгъохэр зэпачых.

Марьянэ кызыӀерорэмкӀэ, унэжышӀу мыщ дэтхэм кӀэлэцӀыкӀу 70-рэ ащалыгъ. Джыри ны-тыхэм лъэӀу тхылхэр къатхыкӀ ясабийхэр кӀэлэцӀыкӀу ӀыгыпӀэм кыратыхэ ашӀоигъоу. Ахэм афэдэу лъэӀу тхылъ 45-рэ фэдиз къахыгъах. КӀэлэпӀлэхэм, япашӀи зэрягъусэу, чыгъ цыкӀлэхэр, къэгъэгъэ хъасэхэр шагум шагъэтӀысхъэхэ ашӀоигъу, ау ащ пае чыпӀэ илэп. ДжэгупӀэ площадкэхэри зыщыпӀшын шыӀэп.

Адэ гурыт еджапӀэу кӀэлэцӀыкӀу ӀыгыпӀэр зыдахыжыштыгъ сыда изытетыр? ЕджапӀэр еджэкӀо 720-м фытегъэпсыхъагъ, непэ мыщ щеджэрэр еджэкӀо 46-рэ. ЕджапӀэм зычӀэхъагъу кӀэмысыгъэхэр нэбгырэ 18 мэхъух. Псэуа-

лъэр 1988-рэ илъэсыр ары загъэуцугъэр. Зэтэгъэпсыхъагъ, къатишӀу зэтет, ищыкӀэгъэ кабинетхэр хэтых, музыкальнэ еджапӀэри, библиотекэри, музеири илэх. Ау, кызыӀерорэмкӀэ, зи лые ахэм ахэтӀэп, зэкӀэ кабинетхэр агъэфедэх.

КӀэлэцӀыкӀу ӀыгыпӀэр мыщ чӀэтын хъумэ, ИошӀлэныбэ зэшӀохыгъэн фаеу хъушт. Ахэм апӀуагъэхъанэу район тхыма-тэм сомэ миллион кытӀупщыгъ, имыкӀумэ, джыри кы-хыгъэхъошт.

ЕджапӀэм идиректорэу ЛъэпшыкӀо Руслъани, кӀэлэгъаджэхэми, ны-тыхэм ащышхэми еджапӀэм ИошӀлэн кӀэлэцӀыкӀу ӀыгыпӀэм кызыӀыгъэхъонэу алыгът. Мы Иофым узэгупшысэ хэлъ: апшӀэрэ классхэм арыс еджакӀохэмрэ кӀэлэцӀыкӀу ӀыгыпӀэм къащэхэрэмрэ а зы учреждением зэдычӀэсыхэ хъумэ, ИошӀлэнэу адагъэцэ-кӀэцтыр гъэлъэшыгъэн фае. Ар афызэшӀоӀыныу пашӀэхэр мэ-гугъэх. МыщкӀэ шысэу Пэнэхэс еджапӀэр къагъэлъагъо — илъэс зауӀэ хъугъэу а зы унэм еджапӀэри кӀэлэцӀыкӀу ӀыгыпӀэри зэдычӀэтых, ячӀэ-хъапӀэхэр зэфэшхъафых.

— 2009-рэ илъэсым еджапӀэхэм язэтэгъэпсыхъан пӀудгъэхъанэу сомэ миллион 29-рэ администрацием кытӀупщыгъагъ, гъэрэкӀо кытӀупщыгъэр миллион 17, — еӀо гъэсэныгъэмкӀэ ГъэларышӀапӀэм ипашӀу Шхьэлэхьо Нурбий. — Ар кызыхэкӀырэр гъэнэфагъэ

— еджапӀэу районым итхэр жыхы, блэкӀыгъэ илъэсхэм ахэр агъэцэкӀэжыгъэх, ау еджапӀа-кӀэхэр ашыӀнхэу ахыщэ шыӀэп. ИлъэсипшӀ горэкӀэ узэкӀэлэбэ-жымы, районым ит кӀэлэцӀыкӀу ӀыгыпӀипӀлэ зэфашӀыжыгъагъ. Джы зэхьокӀыныгъэхэр Иофым фэхъугъэх: еджапӀэмэ ачӀэс еджакӀохэр нахъ макӀэх, ащ чӀэхъащтыр нахъыб.

Район администрацием мы Иофыгъоу къэтэджыгъэм изэшӀохын хэкӀыпӀэ кыфигъо-тыгъ: кӀэлэцӀыкӀу ӀыгыпӀэхэу ублэпӀэ еджапӀэ ашыжыгъа-гъэхэр икӀэрыкӀэу кӀэлэцӀыкӀу ӀыгыпӀэ ашыжыгъ. Поселкэу Яблоновскэм дэтыгъэ ублэпӀэ еджапӀитӀур зэфашӀыжыгъ, унэхэр агъэцэкӀэжыгъы, кӀэлэ-цыкӀлэхэм аратыжыгъэх.

ПсэупӀабэмэ, гушыӀэм пае, Отраднэм, Новэм, БжыхъэкӀо-жӀэм, ПсэйтӀыкӀу кӀэлэцӀыкӀу ӀыгыпӀэхэр адэтхеп, еджапӀэ-хэм ащеджэрэри макӀэ. Ахэми чэзыур анэсышт, уахътэм кыгъэуцугъэ Иофыгъохэр районым шызэшӀуахынхэм игу-гъапӀэ шыӀ.

— КӀэлэцӀыкӀлэхэм яӀофхэр зэшӀохыгъэнхэм пае зымы тышхъасыштыгъ, — еӀо ПщыдатэкӀо Ризо, — ахэм яегъэ-джэн, языгъэпсэфын апӀу-хъащт ахыщэр сыдигъуи къэд-гъотышт.

ХЪУШТ Шэбан.

Федеральнэ законэу «Ӏэзэгъу уцхэр ӀугъэкӀыгъэнхэм ехы-лагъ» зыфӀоу номерэу 61-рэ зытетгъэу 2010-рэ илъэсым мэ-лылъфэгъум и 12-м кыдэкӀы-гъэм а илъэсым Ионыгъо мазэ и 1-м кӀуачӀэ иӀэ хъугъэ. Ащ ия 55-рэ статья егъэнафэ ап-текэ организациехэр зыдэмыт къоджэ псэупӀэхэм зырызышӀэ шыкӀлэм тетгъэу Ӏэзэгъу уцхэр фармацевтичeskэ ИошӀлэным-кӀэ лицензиэ зилэ медицинэ организациехэм, ахэм яхэушхъафыкӀыгъэ подразделениехэм (амбулаториехэм, фельдшерскэ ыкӀи фельдшерскэ-акушерскэ пунктхэм, общэ вра-чебнэ (унэгъо) практикэмкӀэ гупчэхэм) ащэнхэ фитхэу.

Адыгэ Республикэм икӀуа-джэхэм ащыпсэухэрэм Ӏэзэгъу уцхэр къэщэфыгъэнхэмкӀэ амалэу яӀэхэм ахэгъэхъогъэным пае ыкӀи зычӀэ къетӀогъэ зако-ным ыгъэнэфэрэ шапхъэхэм атегъэпсыкӀыгъэу Адыгэ Рес-публикэм псауныгъэр къэ-ухъумэгъэнымкӀэ и Министер-ствэ «Къоджэ псэупӀэхэу аптекэ организациехэр зыдэмытхэм адэс гражданхэм Ӏэзэгъу уцхэр зэралэкӀагъахъэхэрэр нахъ дэгъоу зэхэщэгъэным ехы-лагъ» зыфӀорэ унашӀоу номе-рэу 947-рэ зытетыр 2010-рэ илъэсым тыгъэгъазэм и 30-м кыдыгъэкӀыгъ. А унашӀомкӀэ ыухъыгъэх: фармацевтичeskэ ИошӀлэныр ыгъэцэкӀлэным пае лицензиэ кызыӀахырэ ужым Ӏэзэгъу уцхэр, медицинэ мэхъанэ зилэ пкӀыгъохэр зырызышӀэ шыкӀлэм тетгъэу ӀузыгъэкӀы-н зылъэкӀышт медицинэ органи-зациехэр ыкӀи ахэм яхэушхъа-фыкӀыгъэ (амбулаториехэр, фельдшерскэ ыкӀи фельдшер-скэ-акушерскэ пунктхэр) под-

разделениехэр; Адыгэ Респу-бликэм икӀоджэ псэупӀэхэу ап-текэ пунктхэр зыдэмытхэм ме-дицинэ организациехэм ыкӀи ахэм яхэушхъафыкӀыгъэ под-разделениехэм ӀуагъэкӀын алъэкӀышт Ӏэзэгъу уцхэр зыфэ-

ӀЭЗЭГЪУ УЦХЭР зэралэкӀагъэхъащтхэ шыкӀлэр

дэхэр; зычӀэ къет-логъэ медицинэ органи-зациехэм ыкӀи ахэм яхэушхъафы-кӀыгъэ подразделе-ниехэм Ӏэзэгъу уц-хэм яӀугъэкӀын зэхэ-щэгъэным пае ящы-кӀэгъэ методическэ рекомендациихэр.

Урысые Федера-цием игражданхэм япсауныгъэ къэухъу-мэгъэнымкӀэ и Министер-ствэ ылапсэхэу 1993-рэ илъэ-сым бӀдзэгъум и 22-м номерэу 5487-1-р зытет унашӀомкӀэ аухэсыгъэхэм зэра-гъэнафэрэмкӀэ, еж-хэм яшӀолъырхэм ащыпсэухэрэм Ӏэзэгъу уцхэр алэкӀэгъэхъэгъэнхэм иамалхэр гъэпсыгъэнхэр ыкӀи ахэм хэхьо-ныгъэ ягъэшӀыгъэныр чыпӀэ зыгъэларышӀэжыным иорган-хэм яфитыныгъэхэм ахэхъэ. АрышӀ, амбулаториехэу е фельдшерскэ-акушерскэ пунктхэу Ӏэзэгъу уцхэр зырызышӀэ шыкӀлэм тетгъэу ӀузыгъэкӀы-штхэм санитарнэ шапхъэхэм адистэрэ, Ӏэзэгъу уцхэр мыкӀо-

дынхэм ыкӀи къэухъумэгъэн-хэм пае гъэуцхыӀэлъэ обору-дование ыкӀи шкафхэр зычӀэтхэ хэушхъафыкӀыгъэ унэхэр къафэгъотыгъэнхэм изэхэщэн чыпӀэ зыгъэларышӀэжыным иорганхэм япшгъэрылэ. Фарма-

циехэм. ГушыӀэм пае, Адыгэ Республикэм псауныгъэр къэухъумэгъэнымкӀэ и Мини-стерствэ зэригъэнэфагъэмкӀэ, 2011-рэ илъэсым имэлылъфэгъу и 1-м шомыкӀу ӀзэпӀэ-профи-лактичeskэ учреждениехэм ме-

ныгъэу медицинэ организаци-ехэм адашӀыгъэхэм атегъэпсы-кӀыгъэу, зырызышӀэ шыкӀлэм тетгъэу цыфхэм арашӀэшт Ӏэ-зэгъу уцхэр медицинэ органи-зациехэм яхэушхъафыкӀыгъэ подразделениехэм аптекэ орга-низациехэр ары алэкӀэзыгъэ-хъащтхэр.

Медицинэ организациехэм ыкӀи ахэм яхэушхъафыкӀыгъэ подразделениехэм Ӏэзэгъу уц-хэр цыфхэм арашӀэнхэ алъэ-кӀышт контрольнэ-кассовэ ап-паратхэр амыгъэфедэхэу. ЦѳафӀохэм ящыклагъэ зыхъу-кӀэ, медицинэ организациехэм яхэушхъафыкӀыгъэ подразде-лениехэм товарнэ чекхэр кы-ратхыкӀыныхэ алъэкӀышт.

Медицинэ организациехэм ыкӀи ахэм яхэушхъафыкӀыгъэ подразделениехэм Ӏэзэгъу уц-хэр зэрӀуагъэкӀыхэр шыкӀлэр ауплъэкӀышт псауныгъэр къэ-ухъумэгъэным ыкӀи социальнэ хэхьоныгъэхэм алъэныкӀокӀэ уплъэкӀунхэр зыгъэцэкӀэхэрэ Федеральнэ къулыкӀумрэ Адыгэ Республикэм псауны-гъэр къэухъумэгъэнымкӀэ и Министерствэрэ.

Т. ПОЛЯНСКАЯ.

Адыгэ Республикэм пса-уныгъэр къэухъумэгъэ-нымкӀэ и Министерствэ Ӏэзэгъу уцхэр алэкӀэгъэхъэ-гъэнхэмкӀэ иотдел ипаш.

Г. СИДЕЛЬНИКОВ.

Адыгэ Республикэм пса-уныгъэр къэухъумэгъэ-нымкӀэ и Министерствэ лицензированиемкӀэ ыкӀи медицинэ ӀэпыӀэ-гъоу аратырым идэгъугъэ уплъэкӀугъэнымкӀэ иот-дел ипаш.

цевтичeskэ ИошӀлэныр зэхэ-щэгъэным пае ифэшӀошӀэ ли-цензиэ кӀалыхыгъэным еп-хыгъэ Иофыгъохэр зэхэщэгъэнхэ-ри шӀэпхэ гъэнэфагъэу ахэм афалъэгъу. Мы лъэхъаным ащ фэдэ ИошӀлэным лицензиэ пыльхъэгъэным изыфэгъэхъа-зырын епхыгъэ Иофыгъохэр зэшӀуахыкӀ республикэм иӀэ-зэпӀэ-профилактичeskэ (ӀПУ) учреждениехэм яадминистра-

тэу профессиональнэ гъэсэ-ныгъэ зэрагъэгъотын фае. Ащ фэдэ специалистхэм яегъэджен иапэрэ чэзыу медицинэ Ио-фышӀэхэм яӀэпӀэсэныгъэ хэ-гъэхъогъэным тельгытэгъэ пла-ным диштгъэу 2011-рэ илъэсым игъэтхеп МыекӀопэ медици-нэ колледжым шызэхашӀэшт.

Цыфхэм Ӏэзэгъу уцхэр алъы-гъэлэсыгъэнхэмкӀэ зэдэлэжъэ-гъэным фэгъэхыгъэ зэзэгъы-

Адыгэ Республикэм инароуднэ тхаклоу Коцбэе Пшымафэ кызыыхуугэр мэзаем и 1-м ильэс 75-рэ хуугэ

Шыфыр дунаим кызытехьоклэ, зы жьогъуаклэ ащ кыдэхъоу ало. Ар шлошхуыныгэ гъэнэфагъэм епхыгэ. Ау щэч зыхамылъыр хэти Тхъэшхор лъэныкьо гъэнэфагъэклэ кызырэтэрэр ары. Анахь зыщыгухъуу гуклоуапкэ зилэхэм зэчыр (талантыр) къахелъхъэ, яакъыл-гупшысэклэ лъэпкъым ыкли лъэужхэм гушхъэбаиныгэр фалъжынынэу, рагъэгъотынэу, цыфынспэр амыгъуучылынэу, агъэфбэнэу.

Джащ фэдэх тиадыгэ тхэклоу чъэпхыгъэхэу, лъэшлэгъуныкьом е нахьбэм иадыгабзэ фэсакъыгъэ, ыхъумзэ зыгъэдаххэрэр, напэм лыгъэ уасэ зэрлэр клэгъэтхъэу тхэхэрэр. Коцбэе Пшымафэ а сатыр бжынышлом тет.

Коцбэе Пшымафэ Къарбэч ыкьор Адыгеим итхэклоу шхъалэхэм ащыш, стилист ин дэд, литературнэ-художественнэ псалъэм фэгъэгъыгъэ, фэлэпэлас. Тхылъеджэ жьугъэхэм ипроизведениехэмклэ псынклэу зэлъашлагъ. Ахэр лъэпкъ шгуашэм итых ыкли шго зэщымыщыбэу зэлъых, къауатэрэмклэ интернационалынэу, кууу, гъэшлэгъонх.

Тхаклом ипроизведениехэм ямышыклэ гупшысэ зэкъодзэпхэр къафегъотых, цыф гъашлэр лъэныкыуабэклэ кырылотыкыгъэ, игеройхэр афэсакъэу зэблещых, къынхэм ахещэх ыкли къахещыжыгъэ, ушэтыпхэм цыфыр зэрпсыхъэрэр клэгъэтхъы. Ащ дыкыгъоу, илэпкъ тарихъ илэубытынэу, цыфым и Хэгъэгу, ичыгу, къешлэкыгъэхэм, игупсэхэм ыкли къэзыуцхъэрэ пстэмэ афырилэ шлулэгъур кьегъэлъагъо, цыф итхэхэм ыкли ахэм япсихологиэ зэхьоклыныгэ гъэнэфагъэу афэхъухэрэм ыналэ атырегъэты.

Коцбэем тхылъ 25-м нахьбэ Мыекьуапэ, Краснодар ыкли Москва къащыдигъэкыгъэ. Ахэм бгъурыгъазуу цымытэу, цыфыр лъэныкыуабэклэ къащыдигъэкыгъэ.

Ипъесэхэу «Мэфибл уай», «Шхъагло», «Шхъомрэ пшгъэшэ пагэм-рэ», «Ханума» (зэридзэкыгъэ) Адыгэ драмтеатрэм исценэ цагъэуцугъэх. Дунэ ислам культурэм исауэгъэт нэфзу Къурланыр (Мэцбэшлэ Исхъакъ игъэсу), Шэуджэн Аюбэ итхылъэу «Не забудьте!», араб тхаклом итарихъ романэу «Последний из мамлюков» Коцбэе Пшымафэ зэридзэкыгъэх.

Ильэс 25-у Адыгэ тхылъ медзэпхэм Иоф зыщышлагъэм адыгабзэклэ кыдэкыгъэ учебникхэр ыкли адыгэ литературэр шэпхъэ дэгъухэм атещэгъэнхэмклэ тхаклом Иофышхо ышлагъ, бэ фызышлокыгъэр. Иофшлагъэм епъсыгъэ уаси лъытэныгъы кыкыллэпхыгъэх.

Шхъэклафэ, лъытэныгъэ зыфэтшлэр адыгэ лъэпкъым ыгъэлъэпхэр тхаклоу Коцбэе Пшымафэ имэфэклэ зыщыхыгъэу нэфыкыгъэрэм иилъэсхэм рагъэгъыгъэ гупшысэхэмклэ, гъэсэнтхыдэхэмклэ кыддэгъуацэмэ тшлоуигоу зылудгъэклагъ.

Игъашлэ дахэ, ишлагъэ ины

— Узмыжсэгъэ гъэзэпхэу уищылэныгъэ кыхафэхэрэр сьд фэдэхэ, орклэ ахэм ямэхъан, анахь угу къынэжыгъэр?

— Шылэныгъэр пчъагъэу зэхэлъ, ахэм ащыщэу узыфэзыщтыр къэшлэгъуае. Ары зэрэхъугъэри. А мафэр, сыгуцлэ итысхъагъэу кыздесхъагырэр, псым епхыгъэ. Шхъэгъуащ Адэмые гъунэм блэчы. Къохъапхэмклэ речъэкышъ, Шыкыклэй хэлъэдэжы. Я 10-рэ классым тыхъэгъагъ псэолъапхъэ къэтшынэу зэлэгъухэм мэзым тызэклом. Шхъэгъуащ гъэхъунэ горэ илагъ, псыр дэгъоу къаклоу зэрэщытыр арыщтын, чыгхэр зэнклабзэу кышчыкыштыгъэх. Тыне-сыгъ, уклалэмэ сьд ебгъэлон, пхъэри псынклэу кызэхэтпыхъагъ, къэнэжыгъагъэр лъэбэку 50 фэдиз кызэпытчыжынышъ, пхъэри кызэпырытхыжыныр ары. Сэ сэлэпхъэжэ-жэфэ сьгуэсэхэм ауж тлэкы сыкынагъ, ежъхэр ыпшъалоклэ клохи, псым икыжыгъэх. Гъэмэфэ псым кыхахъоу ригъэжыгъ, Шыкыклэй, шлюзыр зытетым дэжыгъ, сыкэклотэни сымышлэу сыкыхъагъ. Псым себэнымэ, кысэбэныжыгъэ сыпшыгъ, пхъэри члэсэрэдзи сыкэрэкложэ слоу зэ сыгу хуугъэ, ау ари сфэшлагъэп. Сьдми, пхъэри сьгъэу псы куум шуклаерэ сьзэридзагъ, сфэмышлэгъэу слъакъо зысэгъууцум, псыр стыкыны къэсыгъ, жы къэсшэжыгъ, нахь сыгу кыхъэжыгъ. Джащ дэжыкы склэхэкыгъэм сшхъац фыжъ налъэ хыригъэдзэгъагъ, джарэу къынышхо сшэчыгъагъэ. Ау непэ къынэ-сыгъэу сызэрыгушхожэу шытыр угу умыгъэклодмэ уиоф кызыериклэштыр, анахь къынми узэрэтеклоштыр ащ сшлошъ зэригъэхъугъэр ары.

— Ащыгъуам псым уищытагъэба?

— Псым сыщыщынагъэп ащ пае, ау сьдигъуи нэпкъ лъагэм сызэкыллэщтыгъ, сьдрэ лъэ-гаплэри ськлэсэхшоп, шхъэр егъэуназэ. Ау сызэклатэм шы-нэр лъэгъэзыкыгъэ, цыф ымышлэу, сьфэмыахэм, сьлэгъухэм афэдэу, сэри нэпкъымклэ сы-клоти, псым сыкыхапклэщтыгъ,

сэр-сэрэу зысыушэтыжыштыгъ.

— Фэбэ-фабэу сьда угу кыныжыгъэр?

— Тыхъаклэщ ары. Тятэ ныбжэ илагъэти, кылыхыгъэрэр, кылыкыорэр багъэ. Сыщыкы дэдагъэми, жы пси къэсымыщэу, чэщ реным къалотэрэ тхы-дэжхэм, кьэбархэм, пшысэхэм саклэдэулыгъэ ащ сьчыжыгъэу хуугъэ. Сянэ кыхъэти, ылапллэ сьлэу унэм сьхыжыгъэти, сь-гъэгъолыжыштыгъэ.

— Шэным адыгэхэм мэхъаншхо ратыштыгъ ыкли раты. Хэта, Пшымаф, уишэнклэ узыфэдэр?

— Сызыфэдэр тят ары. Тяне нахь сьдигъуи тятэ нахь сьфэ-щэгъагъ. Сьхъагъуи, зыкы-зысэхэтыми сьбзэджагъ. Ау сянэ кысфырикыштыгъ, ладэмклэ кысаоу бэрэ кыхэкыгъ, пыгъэ хъазырэгъ. Сятэ амал илэу угу хыгъэкыштыгъэп, гушылэ дэй е хъонэгъо лае ыжэ кыдыгъэ-кыштыгъэп, цыф фэгубжы-щтыгъэп, зыпкъ итыгъ, шэны-шлуагъ.

Шэн гъэтлыгъыгъэм сшхъэ-клэ уасэ фэсэшлы, ау, зэрэслы-тэрэмклэ, ащ кыкылэрэп уакылу кытебгъэгъысхъанхэр.

Тятэ ишэн диштэу гъэпсы-гъагъэ — адыгэ лэзэщтыгъ. Къуп-шхъэ кьутагъэми, уцыклэ лэ-зэны дэгъоу ахэзагъэщтыгъ. Узыгъоу «шхыр» (лэпэ-лъапхэм ахедзэ) ыгъэхъужыштыгъ. Пхъэшлагъэ, псэуалэхэр (пхъэ пхэклар, пчъэ-шхъаныгъупчэ, нэмыкыхэри) лэ анэсыгъэми умышлэнэу «ыгъэчыштыгъ».

— Ащ фэдэ лэпэсэагъэ ори пхэлъа?

— Сэ а зэклэмэ сафэбгъундж, ау клэлэ нахьыклэр, Артур, тятэ фэдэ хъунклэ сэгугъэ, ылэ тех-никэми, нэмыкы Иофхэми якы.

— Тхэн Иофым сьдэуцтэу уфэкыуагъа, ащ нахь утэ-гъэчфысхъагъэ?

— Тхэным иоф ежэ Тхъэм кыпхилхъагъэм елгытыгъ. Ау гушылэм, ныдэлъфыбзэм ямэ-хъанэ лъэш зэхэсэзыгъэшлагъэр тятэ ихъаклэщ ары. Къоджэ еджаплэми, институтми кыса-тыгъэ шлэныгъэхэр кысшхъэ-

пагъэх. Сянэ Хъорэллэ япхъугъ, Унэрыкьомэ япхъорэлъфыгъ, жэбзэ кьэбзэ лупклэ лупыгъ, упклэпкыгъэу, дахэу гушы-лэщтыгъ.

Я 6-рэ классым сынэсыгъэу тиурыс клэлэгъаджэу Ольга Николаевна Хорошиловар кыт-феджи изложение тигъэтхыгъэ. Нахьыбэр емыдэлхэу кьеджэ зэхъум дэтхыгъэх. Сэ сэдэуи, сэр-сэрэу стхыгъэ. Ыужырэ ма-фэм титетрадхэр кыхыжыгъ-гъэх, сэсыер ауж ышлыгъ. «Из-ложение ежэ-ежыгъэу зытхы-гъэр зы нэбгыр», — кылуагъ, «4» кысфытыригъэуцагъ. Об-разнэ кьэлуагъэхэр зэрэгъэфед-дагъэхэр игопагъ. «Ты будеш писателем!» — ылогъагъ. Джащ сыгу кылыгъэ, усэхэр стхыгъэу сьублагъэ. Гъэгъэтэу «Социали-стическэ Адыгеим» апэрэр «Си-клэлэгъаджэ» ыцлэу кыхъэгагъ.

Къоджэ еджаплэм сычлэсыфэ адыгэ тхаклохэм атхыгъэхэм, зэрадзэкыгъэхэм бэу сьдэжэ-щтыгъ. Урыс классикхэм япрои-зведениехэм зызастыгъэр педин-ститутым филологиемклэ ифа-культет сьщеджэ зэхъур ары. С. Есениным иуэс тхылъ клэраклэ сэр-сэрэу институт пашхъэм цыт киоскым кызыщысэхэ-фым, дунаир сьгушлоклагъэ, зэ-рэкурсэу зэлэпахыгъэ еджагъэх, зэхэлэлы ашлыгъагъ. Ятфэнэрэ курсым сьсыгъ еджаплэм кыз-дычлэсыгъэу, сьныбджэгъугъэу, пшъашъэ кыхыи агъэтлысыгъа-гъэм хъапсыр кыуухи кызэкло-жым, клэхэкыгъэр, мыхъунэу ышлагъэмклэ зэрэклэгъожыгъэр кызысфелотэжыкы. Сыгу имы-клэу сыкэкложыгъ. Прозэклэ апэрэу джащыгъум расказа «Шхъэм акъыл имылымэ» ылоу стхыгъагъэ.

— Тхэн-гупшысэныр, творчествэр псынклэп — кьын, охъэтэхуи теклуадэ. Ащ епсыгъэу уигъэгъушлэжыгъэу цыта?

— Шызэпэщачэх. Сиапэрэ тхылъэу «Сэтэнай» (1966) ыкли «Гум пае гу аты» (1969) кы-зыдэкыхэм сымыгушлуагъэу, самылэтыгъэу слыгъэрэп. Джащ фэдэу 1969-рэ ильэсым тхэклоу

ныбжыкылэхэм я 5-рэ Всесоюзнэ зэлуклоу Москва щылагъэм сы-зэрэхэлъагъэу сьгъэгъушхуагъ. Ситхыгъэхэмклэ пьесэ зэфэш-хъафхэр ти Адыгэ театрэ зыща-гъэуцуми, залышхом цыфыр члэзэрэмыгъафэу еплыхъу, сь-нэ зэлугъэклотыгъэ клэраклэр зы-сэлъэгъуи, сыгу сьбгъэ дэфэ-жыгъыгъэп. Арышъ, Иофшла-гъэмрэ гушлуагъомрэ зэпхыгъэх.

— «Гум пае гу аты» нлуагъэ. Непи а гупшысэм уеуцоллэжыа?

— Сэштэ, сеуцоллэжы. Шыл цыфыбэ илорэ ишлэрэ зэтефэ-жыу, сьд хуугъэми.

— Уигеройхэм ащыщэу о анахь кыпнэблагъэр?

— Сипроизведениехэм ахэт-хэр зэклэ сыгу лъэшэу пхырыз-гъэкыгъэх, арышъ, сьзэфэдэх.

— Дунэ нэфыр зэрэщы-тэу пштэмэ, зыми нэмышлэу орклэ сьда осэн-чъэр (е хэта)?

— Зыми пэсымышыщтыр ськыуадж. Машинэм сьсэу сыкэкломи, ськыуаджэ кызэ-рэлъагъоу зыкьэсэхъуагъ. Сы-кьэрэклэ лъэсэу джа пчэгъушхоу илэм серлэблэ слоу сыгу мэхъу — сэгъушхо.

— Цыфым шхъэклафэ сьда фэозгъэшлэр?

— Иакъыл, игъэлпсыклэ-шлуагъ. Акъыл зилэр ськлас, ащ уегъэбаи, уегъэны.

— Ныбджэгъуныгъэр сьда орклэ?

— Зэлэгъу зэфыщытыклэ шэпхъэ тэрэзыр ары ащ кыуы-тырэр. Ныбджэгъу шыпкъэр (зыгуи зышхыи кыпфэкъабзэр) зэклэмэ анахь лъапл. Си лэ ащ фэдэ, Адэмые дэс, тызэдэджагъ, еджаплэр кызэдэтыхуыгъ — Едыдж Къэплэан, Пуми тызэфэ-заф, тызэфэхъалэл.

— Бзылфыгъэм сьд уаса ептырэр? Бзылфыгъэ дэгъур сьд фэда?

— «Бзылфыгъэм шы ихы-лэ лъэханэ», «бзылфыгъэм ыпашхъэ сэ кышчырахырэп» ало. Бзылфыгъэр — Ны, шыпхъу, шхъэгъуэс. Уегупшысэмэ, ащ ыпллэу мэ бэдэд тегъэонэу ялэр. Хуулыфыгъэм фэдэп, нахь егъэ-

зыгъ, нахь хыбэи, нахь чыплэ зэжыу ит. Етлани ащ икыоу уасэ фэтшырэп, унагъомкли, сабыи-хэмкли, хэбзэ Иофкли ыпшъэ ифэрэр мыухыжэ, чэщи мафи изэфэд, уфэсакыныр, уфэгъу-мэклиныр епъсыгъ.

— Цыфым фэмыгъэгъушты шэныр?

— Ащ фэдэ шэн бэклае шыл. Бзэгъухыныр, шыпкъэныгъэ имылэныр.

— Шылэныгъэр хэткли лъанлэ, ау орклэ ар нахь лъанлэ сьда зышлэрэр?

— Шылэныгъэр зыми илыеп. Ау гъашлэ зыбгъашлэклэ, ащ нэмыкы еплыкыклэ-еклоуагъэр фэошлэх. Сильфыгъэхэм апэс-шын шылэп. Сипшъэшъэ за-кьорэ ськлэлищырэ, ахэм яль-фыгъэхэм, сипхъорэлъф ыкли кьорылыфхэм псауныгъэ ялэу, зыми емыхъуапсэхэу, ашъхъэ алыгъыжыкыи алъэклэу, цыф фэ-дэхэу псэунхэм сыклэхъопсы. Кысэшлэкыгъэхэр — сьлфы-гъэхэр, сьлахылыхэр, тыди шы-силэ сьгупсэхэр зыгъэгупсэфхэу, зэзгъэклухэу шхъэгъусэу сьлэм зеклоклэ дахэу, шхъэклафэу кысфырилэр лъэшэу гуапэ сшэхъу.

— Олсэу, Пшымаф, гуицлэгъу укы-зэрэфхъэгъэмклэ.

Коцбэе Пшымафэ тхэклоу цлэрылу, АР-м инароуднэ тхаклоу, УФ-м культурэмклэ изаслужен-нэ Иофышл, литературнэ премиеу Теуцожэ Цыгъо ыцлэклэ цы-тымэрэ журналистмэ япремиеу Андырхъое Хъусен ыцлэклэ цы-тымэрэ ялауреат. Медалэу «За доблестный труд» ыкли УФ-м и Апышэрэ Совет и Президиум и Шытхъу тхылъ кыфагъэщыо-шагъэх. Джьырэ уахътэм Коцбэе Пшымафэ журналэу «Зэкъош-ныгъэм» иредактор.

Иклас тхаклом шылэныгъэр, илэанлэ тхэн лъэгъоу нэфыр. Пшымафэ тыфлэгъало кавказ псауныгъэ Тхэм кырытынэу, акъыл-губзыгъагъэр зыхэлэ тхы-гъагъэхэмклэ тигъэгъушлонэу, илфыгъэхэм адатхъэу, яхъяр ылэгъоу, икласэр имафэу гъэшлэ тынч илэнэу!

МАМЫРЫКЪО Нуриет. Тезыхыгъэр Гэшыгъэ Аслан.

ГукIэ кыыхэпхырэр нахь гъэшIэгъон

Киэлэеджакомэ яолимпиадэ хэлэ-жэрэмэ яшIэныгъэ ауплэкIуэ, сэнэхьатэу кыыхахыштым зыфагъэхьа-зыры. Адыгэ республикэ гимназием ия 11-рэ класс щеджэрэ ХьэцIэцIэ Заремэ правэмкIэ шIэныгъэу илэр зэнэкъокъум щиушэтыгъ, балл 51-рэ ригъэкъуи, Адыгэ РеспубликэмкIэ апэрэ чIыпIэр кыдихыгъ.

— Олимпиадэр Урысыем ипрограммэ тельытагъэу щыт, — еIо ХьэцIэцIэ Заремэ. — Гимназием апэрэ чIыпIэр кызыщысэхьым ыуж республикэ олимпиадэм сагъэкIуагъ. Юрист сэнэхьат зэзгъэгъоты сшIоигъу.

— Кыыхэпхышт сэнэхьатым бэшIа-гъа узегупшысагъэр?

— Я 5-рэ классым кышцегъэжъагъ сшIогъэшIэгъонэу ащ сызегупшысэрэр. Правэм ехьылIэгъэ тхылымэ уаджэзэ, Конституцием, хэбзэ шапхъэу шыIэхэм, мыхъунэу зекIуагъэм пшъэдэкIыж ыхьын зэрэфаем, нэмыкIхэм зацыогъэгъуазэ.

— Лагъымэр зыцагъэтIылыгъэр кыыхэзыгъэщырэм, ар кычIэзыхы-щтыр хэукъо зэрэмыхъуштым юри-стым илофшIэн фэбгъадэу кыыхэкIырэба?

— ЦIыфым ищыIэныгъэ кырыкIоштыр юристым бэкIэ елытыгъэу зэрэщтыр тикIэлэ-егъаджэмэ, сянэ-сятэмэ кысаIо. Зэгъэпшэн-хэр сшIыхэзэ, телевизорымкIэ кьатырэмэ ся-плъы, гъэзетмэ сяджэ.

— Юристыр хэмыукъоным пае шIэныгъэ куу илэн, гу къабзэкIэ Iо-фым екIолIэн зэрэфаер уикIэлэегъа-джэмэ бэрэ кыуаIуа?

— Зэфагъэ хэмылгъэу юристыр зыкIызекIо-рр гурылогъуаеу щыт. Ар кызыыхэкIырэмэ ащыщхэр сятэу Байзэт кысфегуагъэх. Ар юри-стышъ, щысэ гъэшIэгъонхэр кысфехьых.

— Уянэу Ларисэ журналист. Ащ исэ-нэхьат пшIогъэшIэгъонба?

— Сызыфэе сэнэхьатыр сэр-сэрэу кыыхэ-хынэу сянэ-сятэмэ кысаIо. Журналистыр сэн-эхьат гъэшIэгъон кьодыеп, мафэ къэс Iоф зы-дэпшIэжын зэрэфаер сэшIэ. Дэкъ гъэзетэу я 11-рэ гурыт еджапIэм кышыдагъэкIырэм иредактор шъхьалэу сыщытыгъ. ШыIэныгъэм ехьылIагъэу сытхэным сызыIэпишэщтыгъ, ау юрист Iофыгъохэр зэкIэми апшъэ сшIыгъэх.

— Юристыр дэгъоу матхэмэ, федерэ фэхъушт.

— Сянэ-сятэхэм арэуштэу кысаIоу кыыхэ-кIышъ, сызегупшысэн шыI.

— Олимпиадэм узэрэхэлэжъагъэм сыда узфигъэсагъэр?

— УпчIи 100-м ехъу джэуап зэптыжын фаер. ГушыIэ лъэшыщхэр сэгъэфедэхэми сшIэрэп, ау тикIэлэегъаджэхэм, сызыщеджэрэ гимназием цыхъэу кысфашIыгъэр къэзгъэ-пшыпкъэжы зэрэсшIоигъуагъэр къэсIонэу сы-фай. Апэрэ чIыпIэу кыдэхыгъэр сизакъоу сиеп. Тхьаегъэпсэху IэпыIэгъу кысфэхъу-гъэхэр.

— Хэта уикIэлэегъаджэхэр?

— ЕджэпIэ пстэуми правэр ащахьэрэп. Обществознаниер зыкIухэрэм правэр игъэ-кIотыгъэу зэрагъашIэрэп. Лъэшэу сыфэраз правэмкIэ тикIэлэегъаджэу ЕмтIыль Юсыф. ШыIэныгъэм епхыгъэу гъэсэныгъэ дэгъу озы-гъэгъотырэ кIэлэегъаджэу ар сэлъыгъэ. Кыыхэ-хышт сэнэхьатым екIурэ гъогум сытыришагъ. Тикласс ипащэу ТхьакIушынэ Марини сы-кыщытхъу сшIоигъу. Гимназием идиректорэу КIыкI Нурыет апэрэ чIыпIэр олимпиадэм кы-зэрэщысхыгъэр еджапIэм шаригъэшIагъ, кысфэгъушIуагъ.

— Зарем, бзэхэр зыщызэрагъэшIэ-рэ Гупчэу «Активым» ущыслъэгъу-щтыгъ. Ащ дэгъоу узэрэщеджагъэр директор шъхьалэу Едыдж Мэмэт кысыIуагъ.

— Инджылызыбэр сшIогъэшIэгъон, тапэкIи сищыкIэгъэщт.

— АдыгабзэкIи дэгъоу огушыIэ. Зэ-нэкъокъумэ уахэлажэрэба?

— Адыгэ литературэмкIэ ахэм сахэлэжъэ-нэу зысэгъэхьазыры. Адыгабзэм игъэлъэпIэн фэгъэхьыгъэу Къуекъо Налбый ытхыгъэр, лъэпкъ гупшысэм ехьылIэгъэ гушыIэ щэрыо-хэр хэтхыкIыгъэх (Заремэ итхыгъэхэр кысе-гъэлъэгъух. Адыгабзэм ибаиныгъэ, ипшъэшъ-гъоу Даша Слободенюк адыгабзэр зэрэзери-гъэшIагъэр, адыгэ усэмэ урыс пшъашъэр кы-зэраджэрэр кысфегуагъэ).

— Зарем, Дашэ адыгабзэр къехы-лъэкIыгъа?

— «Заремэ урысыбэр зэрегъашIэмэ, сэ адыгабзэр сыда зэсымыгъэшIэщт» ыIуи, тхакIи еджапIи зэригъэшIагъэх.

— Лъэпкъ искусствэмрэ адыгабзэм-рэ язэпхыныгъэхэр орыкIэ сыда?

— «Налмэсым», «Ислъамыем», тиартист цIэрыIомэ яконцертхэм сяплъы. Ащ фэдэ зэх-хэмэ уапIу.

— АдыгабзэкIэ мыгушыIэрэ тилъэп-къэгъу ныбжыкIэмэ уалокIа?

— Сыгу къео адыгабзэр зэрамыгъашIэми мыхъунэу зэралорэрэр. «КъызгурэIомэ хъугъэ-ба?» зыIорэр макIэп.

— Къуаджэм зыкIохэкIэ, нэнэжъ-тэ-тэжмэ бзэу зэрадэгъушIэхэрэр кыуалорэба?

— Сэ ахэр къэсыубынхэр кысфегъэкIурэп. Синэнэжъ-тэтэжхэм яадыгабзэу къуаджэмэ ащызэхэхьэрэр еджапIэ сфэхъу. КъызгурыIо-рэр уинэнэжъ пшъхьашъо ылэ кыщицфэ зы-хьукIэ уиадыгабзэ пидзы зэрэпшIыщтыр, нэ-мыкI бзэкIэ узэрэдэгъушIэщтыр.

— Олимпиадэхэр бзэм ехьылIагъэу нахьыбэрэ зэхашэнхэу уфаеба?

— ОлимпиадэкIэ икыуштэп. Пчыхъэзэхыхъ-хэр, нэмыкI зэIукIэгъухэр тищыкIагъэх. Къуе-къо Налбый зэритхыгъэу, сыадыг зыIорэ пстэу-ри адыга?

— Уигухэлъ благъэхэр зыфэдэхэр кыталоба?

— Урысые олимпиадэм сыхэлажъэ, кыыхэ-хыгъэ сэнэхьатым зыфэгъасэ, сыадыгабзэ нахь дэгъоу зэзгъашIэ сшIоигъу.

— УигухэлъышIухэр Тхьэм кыбде-гъэхъух.

— Тхьауегъэпсэу. Сурэтым итыр: ХьэцIэцIэ Зарем.

БАСКЕТБОЛ. АПШЪЭРЭ КУПЫР

С. Воротниковым упэуцуныр IэшIэхэп

«Динамо-МГТУ» Мыекъуапэ — «Вол-жанин-ГЭС» Волжский — 95:84 (20:28, 23:19, 28:20, 24:17). Шылэ мазэм и 31-м Мыекъуапэ щызэдешIагъэх. Зезыцагъэхэр: И. Еремин — Ставро-поль, В. Петров — Ростов-на-Дону, А. Чесноков — Воронеж. «Динамо-МГТУ» : Гапошин — 10, Хмара — 21, Иванов — 11, Степа-нов — 2, Воротников — 33, Тыу, Мэрэтыкъу, Долгополов — 2, Туси-ков — 16.

ХьакIэмэ очкоуитIу дзыгъохэр гъогогъу 63-рэ агъэцэкIагъ, ащ шыщэу 31-р хьагъэм радзагъ. Очкоуищ дзыгъохэр афэгъэхъушты-гъэхэп, гъогогъуи 4 ныIэп Iэгуаор хьурджанэм зэрэрадзагъэр. «Динамо-МГТУ»-м очкоуитIу дзыгъохэр гъогогъу 39-рэ зэгъэцакIэм, 22-р хьагъэм ридзагъ.

«Динамо-МГТУ»-м анахъэу кьахэщыгъэх Сергей Воротниковымрэ Илья Хмарэрэ. Хьа-кIэхэр очкоуи 8-кIэ тапэ итхэу кыыхэкIыгъ. ЕшIэгъум къэгъэзапIэ фэшIыгъэным ялахы-шIу хашIыхьагъ С. Воротниковым, С. Ивано-вым, И. Хмарэ. Тибаскетболист ныбжыкIэу Антон Тусиковыр гупчэм ыкIи щит чIэгъым зэращыбанэщтыгъэр, Iэгуаор кьаIэкIихызэ хьа-гъэм зэрэридзэщтыгъэр, Артем Гапошиным зэ-хэщэн Iофхэр дэгъоу зэригъэцакIэщтыгъэхэр тшIогъэшIэгъоныгъэх.

«Волжанин-ГЭС»-м Антон Беловыр, Наиль Гафаровыр, Олег Игумновыр, фэшъафхэ-ри дэгъоу шешIэх. Пчъагъэр 71:69-у бысым-хэм ешIэгъур кьахызэ, хьакIэхэм гугъэр чIамынэу апэкIэ кыльыштыгъэх. А уахътэм С. Воротниковымрэ И. Хмарэрэ хьурджанэм Iэгуаор зэкIэлъыкIоу радзи, текIоныгъэр кьа-гъэблэгъагъ.

Командэхэр тыгъуасэ ятIонэрэу зэдешIагъэх. ЗэIукIэгъур гъэшIэгъонэу кIошт, ау кIэхуэу фэхъуштыр пэшIорыгъэшъэу кьэлэгъуау.

Сурэтым итыр: Сергей Воротниковым (ыпэкIэ щыт) ухъумаIор пхъашэу кье-бэны.

НэкIубгъор зыгъэхьазырыгъэр ЕМТIЫЛЬ Нурбий.

Зэхэзышагъэхэр:
Адыгэ Республикэм
и Къэралыгъо
Совет — Хасэр,
иминистрэхэм
я Кабинет

КъыдзыгъэкIырэр:
Адыгэ Республикэм
лъэпкъ IофхэмкIэ,
IэкIыб къэралхэм
ащыпсэурэ тилъэп-
къэгъухэм адыряIэ
зэпхыныгъэхэмкIэ
ыкIи кьэбар жъу-
гъэм иамалхэмкIэ
и Комитет
Адресыр: ур.Кре-
стьянскэр, 236

**Редактор
шъхьалэр**

**ДЭРБЭ
ТИМУР**

**Редакциер
зидэщыIэр:**
385000,
кь. Мыекъуапэ,
ур. Первомайскэр,
197.

Телефонхэр:
приемнэр:
52-16-79,
редактор шъхьалэм
иапэрэ
гуадзэр:
52-49-44,
редактор гуадзэр-
пшъэдэкIыж зы-
хьырэ секретарыр:
52-16-77.
E-mail:
adygvoice@mail.ru

**Зыщаушыхьаты-
гъэр:**

Урысые Федерацием
хэутын IофхэмкIэ,
телерадиокъэтын-
хэмкIэ ыкIи зэIы-
IэсыкIэ амалхэмкIэ
и Министерствэ
и Темыр-Кавказ
чIыпIэ гъэIоры-
шIапI, зэраушыхъа-
тыгъэ номерыр
ПИ №10-3892

Гъэзетым кыыхиу-
тыхэрэм мышъып-
къагъэу кьахафэ-
хэрэмкIэ къэзыт-
хыгъэхэм пшъэдэ-
кIыж ахьы. Къа-
тхэхэрэмрэ гъэзе-
тым щылажэхэр-
рэмрэ яеплъыкIэ
зэтемыфэн ылгэ-
кIышт. Гъэзет-
еджэхэм кыт-
фагъэхьырэ тхы-
гъэхэр зэхэтфы-
хэрэп ыкIи къэ-
зытхыгъэхэм
аIэкIэдгъэхъа-
жыыхэрэп.

Зыщыхаутырэр
ОАО-у
«Полиграф-ЮГ»,
385000,
кь. Мыекъуапэ,
ур. Пионерскэр,
268

**Пчъагъэр
4335
Индексхэр
52161
52162
Зак. 252**

Хэутыным
узщыкIэтхэнэу щыт
уахътэр
Сыхьатыр 18.00
ЗыщыкIэтхэгъэхэ
уахътэр
Сыхьатыр 18.00